A SHORT HISTORY OF FEROK

(JANAB SYED MOHIDEEN SHAH SAHIB, M. A. L. T.)

Ferok is a growing town lying at a distance of seven miles south of Calicut by the side of the Beypore river. It is situated in the Taluk of Ernad, Malabar District. The present name Ferok was acquired by it from the full name Farookabad. Farookabad was the name given to the place by Tippu Sultan - the son of Hyder Ali. Hyder Ali came to Malabar in 1766 and made himself overlord of the place. He organised a Mappila force and made arrangements for the administration of the country as a part of the Mysore State. Hyder Ali died and Tippu Sultan became the ruler of Mysore. It was in the year 1788 that the Sultan descended the Western Ghats through Thamarasseri and reached Calicut. He decided to consolidate his hold on Malabar and reorganise its administration. With this object in view he wanted to found a new town centrally situated and strategically important. The unsuitability of Calicut for this purpose and the uncertainties there, might have persuaded him to search for another more suitable and centrally situated place for setting up a new headquarters for the district. The place south of Beypore river around the present Ferok Railway Station appealed to him. It was known at that time as Paramukh. It lay to the east of the then famous town of Chaliyam and near Beypore, which subsequently became important. Chaliyam was one of the places where the early Muslim settlers lived. Local tradition says that the mosque there was one of the twelve early mosques built by the earliest Muslims who came from Arabia—namely Malik Dinar and his companions. It was through the efforts of this band of Arab Muslims under Malik Dinar that Islam spread on the West Coast. Even now there is a good number of Muslims in the place. Chaliyam is near the sea and was a centre of trade with the West—particularly Arabia-before the advent of Europeans. Even now there are signs to show the ancient importance of the place. It is said that the Portuguese wanted to build a for tthere but did not succeed. Later on when the East India Company succeeded in establishing their rule in Malabar, Beypore-the same place as Chaliyam-was made the District Headquarters. Public offices like the Law court, Collectorate and Port were built and the Madras Railway (forerunner of the South Indian Railway) terminated at Beypore. Even now some of the old buildings can be seen and many remains of ancient monuments are found. Later on, the difficulty of extending the railway across the river and the greater advantage of having Calicut as the District Headquarters led the British to give up Beypore. By this time, North Malabar which formed part of the Bombay Presidency with Tellicherry as its Headquarters was transferred to the Madras Presidency. Thus Beypore lost its importance and Ferok began to come into prominence. The old railway line which terminated at Beypore was diverted from Kadalundi Via Feroke—

the place where Tippu Sultan wanted to build his Fort. This helped the growth of the place. Regarding the place selected by Tippu Sultan, it must be said that it was an elevated one with a good climate and regular supply of pure water. Local tradition says that the Sultan surveyed the neighbouring villages, especially the elevated places along the river side. The old road from Calicut to the east was a different one from the present road. The hillock near the present railway station is to the west of the old road and on the way to Chaliyam. Here the Sultan wanted to build a fort and have it as the centre of his activities. Plans must have been prepared and work begun. All that now remain are a well, remnants of a bunglow and some ruins. The Sultan successfully tried to persuade the inhabitants of Calicut to come down and settle in this place. Roads to different parts of the country were planned and partly executed. Many places for residence, office buildings and barracks for the soldiers must have been built. To quote the Imperial Gazetteer of India "In 1788 Tippu Sultan of Mysore made a determined but ineffectual attempt to raise the town to the position of a rival to Calicut." Before he could complete this work he had to leave the place for Coimbatore After his departure many people who came and lived at Farokabad returned to Calicut. The place perhaps sank into insignificance after this short period of importance. Here and there along the river on its upward course there are certain ruins which led some of the people who came across them to feel that they must have been the places of residence of the officers under Tippu and barracks of his soldiers. The well, some ruined buildings and other remains can be seen even to this day. Some people speak of an underground passage from the hillock to the river as designed by the Sultan and provided for facilitating approach to it. Some of these are in existence even now, though the underground passage referred to, is not clear and cannot be traced. The fort has no separate existence. The name of the place reminds one of "Farookabad." The place was so named by the Sultan after the great Caliph Ummer, who was also known as 'Al-Farooq' the Just — famous for his love of truth and justice. Al—Farooq in Arabic means one who distinguishes between right and wrong and does what is just and proper.

Ferok is situated on the coast line of Malabar amid palm groves by the side of a river which makes it a convenient centre for commerce. It is, as stated above, very near Beypore, touching the sea—a seat of commerce with the West during the days gone by. M/s. Parry & Company established a factory here which continues to exist and flourish. The Basel Mission started a tile factory. This tile factory is now known as the Commonwealth Tile Factory, which is the first of its kind in the place. Later on other tile factories were started. Of late some industries have come into existence like Metal Industries, Ceramics, Match factory, Saw Mills and Soap factories. The place was famous for its potteries even in the beginning of this century. In 1900 there were 84 potteries in India and the chief of them were those situated at Aligarh, Raniganj Jubbalpore, Ferok and Bombay. These clay works have grown up becuase the material most suitable to make them is available

along the river side. Even now many fine gardens and paddy fields are being sacrifised to supply clay to the factories. Going up along the river, the scenery is impressively beautiful and one can imagine the existence of the deep stillness of the primaeval forests. Apart from the tile and clay works, another occupation of the people of this place is timber business. Ferok has may important timber merchants and it is gradually developing into a centre of timber trade, a rival to Kallai—said to be the biggest timber trade centre in the world. It is along the Ferok river that the timber from the forest regions of the Western Ghats is floated and passed on to Kallai along the Conolly canal. Nearness to the sea, easy approach to it as well as easy communication by water and land to the rich country side and the forest regions to the east are some of the natural advantages which helped this place to come to prominence. The opening of the railway line and a bridge with a new road to Calicut and Madras helped its growth in recent years.

In 1900 the population of the place was only 3500. It is now a thickly populated place—the Mappilas constituting the major element of the population. The people of the place are engaged in trade and most of them are employed in the large number of factories that are in existence in the locality. The labour supply is constant and sure. The general economic condition of the place is satisfactory.

The place is a fertile one with a large number of cocoanut gardens and rich paddy fields. Local residents, except those that are employed in the factories and engaged in timber business, carry on agriculture. Agriculture is even now the main occupation of the people. The important localities in the place are the Railway Station, the ferry approach known as Kadavu, the Cart Stand known as Petta, the old toll gate called Chungam and the shandy place where the weekly market is held. This weekly market has been in existence for a long time. The enterprising nature of the people augurs well for the future.

According to local tradition this place was in olden days inhabited by Namboodiris. Place names such as Neelat, Ambalangat, Munnilakam, Illam, Thaikat and Manathikat and also the peculiar formation of homesteads lead one to think that it must have been so.

In the recent past when the idea of starting a College to cater to the needs of the educationally backward taluks of Ernad and Walluvanad was mooted, the question of a suitable site came up for consideration. Luckily a vacant site of about 100 acres was found in and around a hillock near the Ferok river at a distance of less than 3 miles from the Railway Station. The Madras University Commission that inspected the place remarked as follows "The site of the College is a hillock in the open country at about a distance of two miles from the Ferok main road and appears to be admirably suited for the purpose......................The site commands a good view of the country side all round and on one side is the Ferok river." Now there is a well-established first grade college with courses of studies in the sciences and the humanities for the Intermediate and in the humanities and Mathematics for the B. A. Degree and also for the

B. Com. degree courses. The College is a fast-growing institution and along with its growth, it is hoped that Ferok will become a well-inhabited place and a prosperous town. The newly started first grade college is called "Farook College", so named after the place. The name brings back to mind the goodness of the great Caliph, Ummer the Just.

The place has a beautiful mosque rebuilt in 1948. Near the Police Station there is a tomb where an annual nercha is held in the month of Ramzan. Near the Ferok College there is a temple and the annual festival here is held during the month of February. Large numbers of people attend this festival. In addition to the Farook College, there is in the vicinity an Oriental College recognised by the University of Madras, teaching Arabic and preparing students for the Afzalul Ulaima title examination.

Though Ferok is not an old established town with hoary traditions, yet it is gradually coming to prominence and the recent developments lead one to think that it is on the high way to be at least one of the cultural centres of Malabar.

A SIMPLE PHILOSOPHY OF LIFE
Or
THE WAY TO HAPPINESS.

(M. P. N.)

Man is always in search of happiness; but he misses it by the error of his ways. Thus what is easily attainable is not only lost, but is in the process of seeking turned to bitterness. Unhappiness, miseries and wretchedness show their terrible forms and make him a victim. He becomes dejected and forlorn. How do then the errors twist him? Let us consider.

Man is a rational being, but he ceases to reason when he is in the grip of emotion or impulse, social custom or belief. Instincts also play their part to deviate him from the path of reason. It is the function of education to keep instincts under check, and, therefore, it follows that those who have not received the benefits of education are not able to curb their instincts, and so allow them free play. Education is the disciplining process that goes on in the mind cf man in the course of his well directed studies. Religion and Philosophy try to answer various speculations that have arisen regarding life. They in their wide range have attempted to answer the questions, whence we come, who we are, and whither we go. Speculations such as these may satisfy the curiosity of an inquiring mind, but are not helpful to lead a good life Since life has to be lived, our concern need only be how best to live it. When we are given a cake, we need only eat it and relish it, and not bother about the oven from which it is made and about the manufacturer.

The problem of life is to find a means of livelihood and to employ one's leisure in congenial pursuits. He has also to adjust himself in the Society in which he lives. These are the requisites of life, and the extent of our happiness lies in how far one is successful in satisfying these requisites.

Wise men have divided life into four well-divided stages, the Brahmacharya, Grahasthashrama, Vanaprasta and Sanyasa. If the duties of these stages are fulfilled, happiness in life is assured. In the hurry of modern life and the consequent confusion, the stages are all rolled into one, and the springs of happiness are destroyed.

The Brahmacharya lays the foundation of life. It is the preparatory stage of life, and hence its importance cannot be too much stressed. Life flounders if it is not carefully attended to, just as the building totters on an ill-founded foundation. The minimum of this stage is up to eighteen years and the maximum up to thirty. The range varies according to the intellect, aptitudes and the financial back ground of the student. If he comes out of a low stock, if he is not intelligent and if he is poor he should stop his Brahmacharys at eighteen and should learn

a craft, trade or occupation and profit by it to earn a means of livelihood. He should then settle in life and perform the duties proper to his situation, earning a reputation in his work and serving society to the best of his ability. The students coming from the middle class of society have the privilege of a longer period of Brahmacharya. They are expected to remain in this stage and equip themselves with knowledge which will win for them a University Degree, and a place in the different professions or administrative machinery or in the commerce or industry of the country. Those who come from the upper class and are highly intelligent have the distinction of becoming men of light and leading by undergoing post-graduate and research studies. It is by their prolonged Brahmacharya and devotion to knowledge that society gets its sustaining power and nourishment.

It is on the proper and successful completion of the first stage of life that all happiness of the future depends. If those who are unfit by nature prolong their brahmacharya by entering colleges the result is unhappiness. They drop off by their inability to cope up with the course of studies, or having completed their college studies, enter into a vocation which could have been theirs even earlier. Students, parents, Universities and Governments–all contribute to make the lives of such young men unhappy. They become neither fish, flesh nor good red herring. Students should have the courage and foresight to gauge their own abilities, their parents the discrimination to find out what is best for their children, and the Universities and Governments the sternness to prevent such colossal waste of human energy and consequent misery. Thus a desire to exceed the sphere in which one is by nature fitted to live will only result in unhappiness

Those who are fit to prolong their brahmacharya will naturally profit by the course of studies that they pursue. They will acquire courtesy, good manners, humility and truthfulness and intrinsic discipline. Thus the first stage of life isfulfilled, laying the foundation for future life.

The next stage is one for beginning the battle of life The struggle may be long and bitter. The position that one may attain may not be commensurate to one's merits. Envy, ill-will, hatred, false ambition, vanity and a host of other soul-killing vices will raise their ugly heads. Eternal vigilance is necessary to keep these vices under check. They pretend to be man's friends but they are in reality agents for destroying his mental peace and happiness. In this context, contentment in the position that one is able to attain, a spirit of adventure to achieve greater success by noble and honest endeavour will alone ensure happiness. Herein we should remember that the path of glory leads but to the grave and so, great success or even miserable failure, if that be one's lot, should be viewed with a sense of humour which alone will help one to convert the bitterness in life into sweetness.

Many men eagerly seek positions of power and prestige. These positions are clearly meant for those who have the character and ability to discharge the responsible duties of the posts. The shallow-minded see only the glamour of the posts

and not their responsibilities. So they try to seize those positions by hook or by crook and bring unhappiness to others and to themselves. The golden rule is never to covet a post the duties of which you will not be able to discharge efficiently.

Marital relationship and sexual urge are problems which worry many a man. An unwise step is fraught with many dangers. Flirting with life is playing with fire. Physical beauty is constituted by colour, complexion and cantour, and modern science has come to the aid of philosophy by revealing the nothingness of those glamours which bring young men to destruction like moths. Vanity and false values in life lure men to temptations. "Romeo and Juliet" may be very good for reading, but to pretend to be a Romeo is nothing but foolishness. To lead a manly and vigorous life should be the end and aim of every one.

The third stage, Vanaprasta commences when one is full of experience and when one has no selfish problems to solve. It is a period when one devotes one's life for the service of one's fellow men and for the progress of one's country. If the first stage is one of preparation and the second that of satisfaction of the appetites in man, the third is intended to be a period of devotion to God through service to his fellow-men. The bane of modern life is that men who have not completed the first two stages satisfactorily pretend to serve others. In such cases true and sincere service is clearly impossible. The selfish appetites have to be satisfied before any one can honestly and sincerely serve others except in the cases of great men who are born with a mission in life. Hypocrisy is a hateful thing, and no true heart should ruin itself by being taken in by its lures.

The Sanyasa or Renunciation comes last. It is a period of waiting in readiness for the inevitable end of life. This stage should not be anticipated in the early stages of life. To do so would be to lead a life of hypocrisy and unrighteousness. It is one thing to feel the enthusiasm for leading a life of celibacy and quite a different thing to lead a life of honest celibacy. Only when one is imbued, saturated and inspired with a divine mission one can find occupation for and satisfaction in a celibate life. Otherwise when enthusiasm wanes the emptiness of life stares you in the face and temptation comes in, and holds you up as a wretch.

The modern trend, perhaps due to the increased cost of living, is to continue to earn and be absorbed in the common occupations of life. Those who retire from jobs are more keen and eager to take up another job in the hope of earning more money and enjoying the comforts of life. This is a degrading aspect of life. Those who are competent to educate, to reconstruct and to lead society by their beneficial influence are doing incalculable harm not only to themselves but also to the younger generation by continuing to be preoccupied with common concerns of life. This state of affairs is tolerated in the belief that those persons are experienced aud so their services should be utilised. True, they are experienced and so their experience should be used for the benefit of society in selfless action, for then such action should be possible for them. They also stand to gain by the peace of mind (shanti) which will be theirs if they keep

their minds above the activities of life and centre them on God.

Let us recapitulate. We are in this world whether we wish to be in it or not. And so we must put our lives to the best use by the perfection of human nature. This is only possible by all-embracing love and a recognition of the authority of a spiritual Being, whom we may call God, Divine Force or Divine Will or by any other name. A spirit of reverence always helps us to check arrogance in the mind, and keeps us on the path of progress. Endeavour, and efficiency should make us useful in any path of life we may find ourseles in. The business of life is to co-operatee, to help and pool our resources and find satisfaction in the happines of all. Envy, sloth and pride are recognised enemies of a happy life and so should be destroyed from the mind of man. A sense of humour to make us smile at the currents and cross-currents of life should be cultivated lest we lose the pleasure of living in this strange world. An undying faith in God and a recognition of the truth in the lines:—

"Honour and shame from no condition rise,
Act well your part and there all honour lies

will help us to lead life with cheerfulness. And happines, the quintessence of such a life, is yours without any weary search for it.

ധനം—

അതിന്റെ ആവശ്യവും നിയന്ത്രണമാർഗ്ഗങ്ങളും

—മണപ്പാട്ട് പി. കുഞ്ഞുമുഹമ്മദ് ഹാജി.

മനുഷ്യജീവിതത്തിന്നാവശ്യമായ സാധനങ്ങൾ സമ്പത്താണെന്നു ധനശാസ്ത്രജ്ഞന്മാർ ഘോഷിക്കുന്നുണ്ട്. എന്നാൽ "ഭൂമിയിലുള്ള സർവ്വസ്വവും നിങ്ങൾക്കായി സൃഷ്ടിക്കപ്പെട്ടിരിക്കുന്നു." എന്ന ഖുർആൻ വാക്യത്തിന്റെ വിസ്തൃതമായ അർത്ഥത്തിൽ ഇഹത്തിലെ സർവ്വവിഭവങ്ങളും സമ്പത്താണ്. ഈ പരമാർത്ഥം പ്രകൃതിശാസ്ത്രത്തിന്റെ വളർച്ച നമ്മെ പഠിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. നിരുപയോഗമായ നിരവധി സാധനങ്ങൾ ഇന്ന് ആവശ്യവും അത്യാവശ്യവുമായി പരിണമിക്കുന്നുണ്ട്. പ്രകൃതിശാസ്ത്രംവഴി സംഹാരമാർഗ്ഗം തുടരാതെ—ആററം ഹൈഡ്രജൻ മുതലായതു നാശത്തിനായി ഉപയോഗിക്കാതെ—ലോകോപകാരാർത്ഥം ഗവേഷണങ്ങൾ തുടർന്നുകൊണ്ടിരുന്നാൽ മേലുദ്ധരിച്ച വിശുദ്ധവാക്യപ്രകാരം ഈ ലോകവും അതിലെ സർവ്വസ്വവും സമ്പത്തായി ഒരു സുഭിക്ഷലോകം ദർശിക്കുവാൻ മനുഷ്യവംശത്തിന് ഭാഗ്യമുണ്ടാകും, നിശ്ചയം.

കാലത്തിന്റെ കരിന്തൊലി (രാത്രി) പൊളിച്ചുമാററുമ്പോൾ അതാതുകാലം ഉപയോഗയോഗ്യമായി കാണുന്നവ, സമ്പത്തായി ഗണിച്ചും അതിനെ സത്യം, നീതി, ധർമ്മം എന്നീ മാർഗ്ഗങ്ങളാൽ കരസ്ഥമാക്കുന്നതിന് ഉത്സാഹപൂർവ്വം പരിശ്രമിക്കുവാൻ മാനവസമുദായത്തെ സദാചാരനിയമങ്ങൾ ഉപദേശിച്ചും നിർബ്ബന്ധിച്ചും പഠിപ്പിക്കുന്നു.

ഉണ്ണുക, ഉടുക്കുക, ഉറങ്ങുക എന്നിവ മനുഷ്യന്റെ പ്രാഥമിക ആവശ്യാവകാശങ്ങളാണ്. അവ മുടക്കുന്നതും, തടയുന്നതും പ്രകൃതി വിരുദ്ധമാകയാൽ ആ ദുഷ്കൃത്യം കരബലംകൊണ്ടായാലും ബുദ്ധിയുപയോഗിച്ചായാലും സ്വൈരസമാധാനജീവിതത്തെ നിഹനിക്കുമെന്ന പരമാർത്ഥം ഇന്നത്തെ അനുഭവസ്ഥരെ ഉദാഹരണങ്ങൾ ഉദ്ധരിച്ചു ധരിപ്പിക്കേണ്ടതുണ്ടോ ?

വ്യക്തി, സമുദായ, രാഷ്ട്രങ്ങളുടെ ആവശ്യാവകാശങ്ങളെ മററു വ്യക്തി, സമുദായ, രാഷ്ട്രങ്ങൾ പ്രതിരോധിക്കുമ്പോഴാണല്ലോ സംഘട്ടന, കലഹ, സമരകോലാഹലങ്ങൾ പൊട്ടിപ്പുറപ്പെടുന്നത്. ഇരുപക്ഷവും നീതീകരണത്തിന് സാഹസങ്ങളും കുപ്രചരണങ്ങളും പ്രയോഗിക്കുന്നതുകൊണ്ടു സത്യം ഗ്രഹിക്കുവാൻ സാധാരണക്കാർക്കു സാധിക്കുന്നില്ല. എന്നിരുന്നാലും ഉപ്പു തിന്നവർ വെള്ളം കുടിക്കേണ്ടിവരുമെന്നത് തീർച്ചയാണ്.

വ്യാജത്തിരശ്ശീലകൾ ബുദ്ധിപൂർവ്വം ഇണക്കിഘടിപ്പിച്ചാലും സത്യസൂര്യൻ, ആ കാർമേഘങ്ങളെ തട്ടിനീക്കി പ്രകാശിക്കുമെന്ന് അനുഭവം നിത്യേന നമ്മെ പഠിപ്പിക്കുന്നുണ്ട്. പക്ഷെ, മനുഷ്യന്റെ മദിച്ചുയരുന്ന ഭ്രാന്തി, ചുട്ടുപിടിച്ച നീരാവി കണക്കെ വീണ്ടും വീണ്ടും, സൂര്യനെ മറയ്ക്കുവാൻ കാർമേഘത്തിരശ്ശീലകൾ നിർമ്മിക്കുകയും സത്യസൂര്യൻ ക്ഷമാപൂർവ്വം അതിനുള്ളിൽ മറഞ്ഞു മായുകയും ചെയ്യുന്നു. എന്നാൽ ആ അല്പന്റെ അഹങ്കാരം വർദ്ധിക്കുമ്പോൾ വായുമണ്ഡലത്തോടാജ്ഞാപിച്ചു അതിനെ തട്ടിത്തകർത്ത് മഴയായി നിലം പതിപ്പിക്കുന്നു. ഇതാണ് നിയന്താവിന്റെ നിയമമെങ്കിൽ അതിനെ നീക്കുവാൻ ഏതു ബുദ്ധിമാനും സംഘടനകൾക്കും സാദ്ധ്യമല്ല. അഹങ്കാരം കാട്ടി, തട്ടുകൊണ്ട്, താഴെ വീഴുവാൻ ഇടയാകാതെ സൂക്ഷിക്കേണ്ട കടമ മാനവർ മറക്കാതിരിക്കട്ടെ! സത്യം വിജയിക്കുക തന്നെ ചെയ്യും. അതിൽ സന്ദേഹം വേണ്ട.

ലോകോത്ഭവം മുതൽ ഉണ്ടായത് കാലചക്രത്തിന്നിടയിൽ മാഞ്ഞുപോയത്കൊണ്ട് ചരിത്രാതീതമായ ആ ഘട്ടം പോകട്ടെ: രേഖപ്പെടുത്തിയ നിലയിൽ ദിഗ്വിജയികളും അതിന് ശ്രമിച്ച് നശിച്ചവരും, നശിക്കുവാൻ ശ്രമിക്കുന്നവരും എത്ര ഉണ്ടായി! മുഷ്ടി ചുരുട്ടി ജനിച്ചവരൊക്കെ വിരൽ നിവർത്തി തൻെറ കയ്യിലൊന്നുമില്ലെന്ന് ലോകത്തെ സാക്ഷിപ്പെടുത്തി മരിക്കുകയാണെങ്കിൽ മുറുക്കിപ്പിടിച്ച മുഷ്ടികളത്രയും കറക്കി തുറപ്പിക്കുന്ന ഒരു സത്യസന്ധൻ (ചിലകൂടിയ ബുദ്ധിമാന്മാർ കാണാപട്ടാണിയായി സങ്കൽപിക്കുന്നവൻ) ഈ ബ്രഹ്മാണ്ഡം ഭരിക്കുന്നുണ്ട്. മറക്കാതെയും മറിക്കാതെയും നന്ദിപൂർവ്വം ചിന്തിക്കുന്നവർ ഈ പരമാർത്ഥം സശിരകമ്പം സമ്മതിക്കും.

മേലുദ്ധരിച്ചവ ധനമിന്നതെന്നും അതിൻെറ ആവശ്യമെന്തെന്നും ആ ആവശ്യം ദുരുപയോഗപ്പെടുത്തിയാൽ അതിൻെറ തിക്തഫലം അനുഭവിക്കേണ്ടിവരുമെന്നും, മനുഷ്യബുദ്ധിക്കും ശക്തിക്കുമതീതമായ ഒരു മഹാശക്തി ഇവയെ നിയന്ത്രിക്കുന്നുണ്ടെന്നും യുക്തിപൂർവ്വം സമർത്ഥിച്ചതായി ഞാൻ വിശ്വസിക്കുന്നു.

ധനത്തിൻെറ നിയന്ത്രണമാർഗ്ഗമാണ് ഇനി ശേഷിച്ചിട്ടുള്ളത്.

ധനസമ്പാദനം അദ്ധ്വാനം, ബുദ്ധി, വിദ്യ എന്നിവയാൽ സാദ്ധ്യമെങ്കിലും വിഡ്ഢികളും അതിനെ കരഗതമാക്കുന്നത്കൊണ്ട് ബുദ്ധിക്കോ, വിദ്യക്കോ, അദ്ധ്വാനത്തിന്നോ മാത്രമല്ല, ഈ കഴിവുകൾ ഉള്ളതു എന്നു പ്രത്യക്ഷമാകുന്നുണ്ടല്ലോ. സമ്പാദിക്കുവാൻ ഏവർക്കും സാദ്ധ്യമെങ്കിൽ അതിനെ നിയന്ത്രിക്കുവാൻ ബുദ്ധിയും വിദ്യയും ആവശ്യമാണെന്ന് ഒരു മഹാൻ പറഞ്ഞത് എത്രയോ പരമാർത്ഥമാണ്.

വിട്ടാൽ പറന്നുപോകുന്നതും മുറുക്കിപ്പിടിച്ചാൽ ചത്തുപോകുന്നതുമായ ഒരു കിളിയോട് ഉപമിച്ചുകൊണ്ടാണ് ധനത്തെ അഭിജ്ഞരും, ചിന്തകരും പരിഗണിക്കുന്നത്. ധൂർത്തടിച്ചു പറപ്പിച്ചുകളയാതെയും പിശുക്കപിടിച്ചു ഞെക്കിക്കൊല്ലാതെയും മദ്ധ്യനില അവലംബിക്കുവാൻ അവർ ആജ്ഞാപിക്കുന്ന എത്രയോ സത്യോപദേശങ്ങൾ വേദഗ്രന്ഥങ്ങളിൽ കാണാം. സത്യവിശ്വാസികളുടെ ഗുണഗണങ്ങൾ വർണ്ണിച്ചുകൊണ്ട് വിശുദ്ധ ഖുർആൻ പറയുകയാണ്. “അവർ (സത്യവിശ്വാസികൾ) ധനം വിനിയോഗിക്കുമ്പോൾ അമിതമാക്കുകയോ, പിശുക്കപിടിക്കുകയോ ചെയ്യുകയില്ല. ആ രണ്ടിൻെറയും മദ്ധ്യനിലയാണ് അവർ സ്വീകരിക്കുക” എന്ന്. ധൂർത്തും പിശുക്കും ധനവിനിയോഗത്തിൽ വർജ്ജ്യങ്ങളാണെന്നും ആദരണീയമായ മദ്ധ്യനിലയാണ് സ്വീകാര്യമെന്നും വെളിപ്പെട്ടുവല്ലൊ. ഈ തത്വം സമ്മതിക്കാത്ത ധനശാസ്ത്രജ്ഞന്മാരും ബുദ്ധിമാന്മാരും, വിദ്വാന്മാരും, ചിന്തകരും ഉണ്ടാവുമെന്ന് തോന്നുന്നില്ല.

സാമർത്ഥ്യത്തെക്കാളധികം ധനസമ്പാദനത്തിന്ന് ഭാഗ്യമാണ് പ്രയോജനകരമെന്നുള്ളതിന്ന് നിത്യാനുഭവങ്ങൾ നമ്മുടെ കൺമുമ്പിലുള്ളപ്പോൾ അദൃശ്യശക്തി നിയന്ത്രിക്കുന്ന ദൈവഭാഗ്യം ധനസമ്പാദനത്തിൽ പ്രഥമ പങ്കു വഹിക്കുന്നുണ്ടെന്നു നിശ്ചയം! “നിങ്ങളുടെ അന്ത്യസമയം (മരണം) ആഗതമാകുന്നതിന് മുമ്പു നിങ്ങൾക്കു നാം നൽകിയ സമ്പത്തിൽ നിന്നു ചിലവഴിക്കുക” എന്ന, സൌഭാഗ്യനിയന്ത്രണ കർത്താവായ അല്ലാഹുവിൻെറ വാക്യം വിസ്മരിക്കാവുന്നതല്ല.

അല്ലാഹു തൻെറ ദാസന്മാർക്കായി സംഭാവന ചെയ്തനുഗ്രഹിച്ച സമ്പത്തിൻെറ ട്രസ്റ്റികൾ മാത്രമാണ് ധനവാന്മാർ. ഈ ജീവിതവിഭവങ്ങൾ ലഭിച്ചവർ എന്തു കാണിക്കുമെന്ന് പ്രത്യക്ഷാനുഭവം സാക്ഷിപ്പെടുത്തുവാൻ വേണ്ടി പരീക്ഷാർത്ഥമായി സർവ്വശക്തൻ ഏല്പിച്ചതാണ് ധനമെന്നപരമാർത്ഥം വിസ്മരിച്ചു ധനവിനിയോഗം ചെയ്യുന്നവർ ഇഹത്തിലും പരത്തിലും നിർഭാഗ്യവാന്മാരാകുന്നതാണ്.

ധനം എത്ര മുറുക്കിപ്പിടിച്ചു വാരിക്കോരി കുമ്പാരം കൂട്ടിയാലും അവസാനം കൈമലർത്തി ഒരു കാശുപോലും കയ്യിൽപിടിക്കുവാൻ സാധിക്കാതെ യാത്രപറയേണ്ടിവരുമെന്നത് ആർക്കും നിഷേധിക്കുവാൻ കഴിയാത്ത പരമാർത്ഥമാണ്. തങ്ങളുടെ ധനത്തിൻെറ നിയന്ത്രണാവകാശമുള്ള

ജീവിതഘട്ടത്തിൽ അത് വേണ്ടവിധം വിനിയോഗിക്കാതെ കെട്ടിപ്പൂട്ടിയാൽ "ആശാരിയെ തൊഴാത്തോൻ, അമ്പട്ടനെ തൊഴേണ്ടിവരും" എന്ന പഴമൊഴി സാർത്ഥമാകും വിധം അവകാശികൾ ധനം അധർമമാർഗ്ഗത്തിൽ വിനിയോഗിക്കുകയും അപഹരണക്കാർ അത് കരസ്ഥമാക്കുകയും ഭരണകൂടം നിർമ്മിക്കുന്ന ടാക്സ് സമൂഹങ്ങൾ അത് വശംവദമാക്കിത്തീർക്കുകയും ചെയ്യും.

സൗഭാഗ്യസമ്പന്നരേ! മേൽപറഞ്ഞ തത്വങ്ങളൊന്നും പറഞ്ഞു നിങ്ങളെ പാപ്പരാക്കുവാനോ, പ്രിയപ്പെട്ട സമ്പത്ത് നശിപ്പിക്കുവാനോ, നിങ്ങളുടെ അവകാശികളെ പട്ടിണിയാക്കുവാനോ, നിങ്ങളുടെ സുഖസൗഭാഗ്യസമ്പത്ത് വാരിക്കൊടുപ്പിക്കുവാനോ വേണ്ടി ഞാൻ ഉപദേശിക്കുന്നതായി നിങ്ങൾ എന്നെ തെറ്റിദ്ധരിക്കില്ലെന്ന് വിശ്വസിക്കുന്നു. ഞാനും കൈ മുറുക്കിപ്പിടിക്കുന്ന ഒരു കടുത്ത ധനമോഹിയാണ്. പക്ഷെ പിടിച്ചുപറിയന്മാർ വരുമ്പോൾമാത്രമേ കൈമുറുക്കുവാൻ പാടുള്ളൂ എന്ന് ധരിച്ചവരിൽപെട്ടവനാണ്.

"എന്റെ ധനം മുഴുവനും ദാനം ചെയ്യട്ടെ?" എന്നും, "പകുതിയെങ്കിലും കൊടുക്കട്ടെ?" യെന്നും ചോദിച്ചവരോട് "വേണ്ട, വേണ്ട" എന്നും "മൂന്നിൽ ഒന്നു ദാനം ചെയ്യട്ടെ?" എന്നു ചോദിച്ചവരോട് അങ്ങിനെ ചെയ്യുവാനും ബാക്കി അവരുടെ കുടുംബരക്ഷക്കായി നീക്കുവാനുമാണ് ലോകഗുരുവായ റസൂൽ സ: അ: ഉപദേശിച്ചത്. ആ ഉപദേശം (തങ്ങളുടെ സ്വത്തിന്റെ മൂന്നിലൊന്ന് ദാനംചെയ്യുക എന്ന ഉപദേശം) അറിഞ്ഞുതന്നെ അനുയായികളായ നാം സ്വീകരിച്ചാൽ നമുക്കും ഭാവിതലമുറക്കും മാന്യജീവിതം കൈവരുത്താം.

"കൈവിട്ടാൽ പോകില്ലേ?" എന്ന ആശങ്ക കുബേരസഹജമായ ഒരു മിഥ്യാബോധമാണ്. കൊടുത്തവൻ കെട്ടുപോകില്ല. കോടിക്കണക്കിനു കൊടുത്ത റാക്ക്ഫെല്ലറും സർ. അണ്ണാമലയും നശിച്ചോ? നന്നായോ? കേരളത്തിൽ കേളികേട്ട ധർമ്മിഷ്ഠനായ ഇമ്പിച്ചിഹാജി ജെ. പി. അവർകൾ ധർമ്മംകൊണ്ട് ദാരിദ്ര്യം വരിച്ചോ? സ്വർണ്ണവും രത്നങ്ങളും കുമ്പാരം കൂട്ടി സൂക്ഷിച്ച "നൈസാം" എന്താണ് ഇന്ന് അനുഭവിക്കുന്നത്? ഇങ്ങിനെ വർണ്ണിച്ചാലൊടുങ്ങാത്ത അനുഭവങ്ങൾ ഈ വിഷയത്തിൽ നമ്മുടെ കൺമുമ്പിലുണ്ട്. ഇനിയും നാം ചിന്തിച്ചു ബുദ്ധിപൂർവ്വം പ്രവൃത്തിച്ചില്ലെങ്കിൽ ആ ഭാണ്ഡം നമ്മോടൊ നാം അതിനോടൊ യാത്രപറയുന്ന തീവ്രമായ ഒരു വിരഹതാപം നമുക്ക് സഹിക്കേണ്ടിവരും.

കേരള മുസ്ലീമിങ്ങളിൽ ഔദാര്യവും ധർമ്മശീലവുമുള്ള അസംഖ്യം പേരുണ്ട്. അവർ വിവിധ തുറകളിൽ കൈ അയച്ചു കൊടുത്തിട്ടുണ്ട്, കൊടുക്കുന്നുമുണ്ട്. പക്ഷെ ഇവരെ ഒന്നായൊതുക്കുന്ന ഒരു സംസ്കാരകേന്ദ്രം—വിശ്വസിച്ചേൽപ്പിക്കാവുന്ന സംഘടിതസ്ഥാപനം—നിയന്ത്രണയോഗ്യമായ ഭരണനൈപുണ്യം—ഇവയുടെ അഭാവം വളരെ ധർമ്മിഷ്ഠരെ നിരാശരാക്കുകയും ധർമ്മനിധികൾ അലസിപ്പോവുകയും ചെയ്തിട്ടുണ്ട്.

മേൽപറഞ്ഞ ന്യൂനതകളെ പരിഹരിക്കുന്ന—ദീനും ദുൻയാവും സമ്പാദിക്കാവുന്ന—ഒരു ഉറച്ച സ്ഥാപനം സത്യാസത്യങ്ങളെ വേർതിരിക്കുന്ന "ഫാറൂഖിൽ" ആവിർഭവിക്കുകയും ഔദാര്യഹസ്തങ്ങളെ നോക്കിക്കൊണ്ടിരിക്കുകയും ചെയ്യുന്നു. ഇനി ഒഴിവുകഴിവുകളും നയതന്ത്രങ്ങളും സമുദായം സ്വീകരിക്കയില്ല.

ഒളിഞ്ഞും തെളിഞ്ഞും ധീരതകാണിക്കുവാൻ പ്രാപ്തരായവർ നാം തന്നെ സാംസ്കാരികവിഷയത്തിലും നാം സമർത്ഥരാണെന്ന് ലോകം സമ്മതിക്കുന്ന വിധം നാം കാണിച്ചുകൊടുത്തു. അതിനെ ശാശ്വതമാക്കുവാൻ, പോരാ ഉയർത്തി ഒരു സർവ്വകലാശാലയാക്കുവാൻ, നമ്മുടെ കഴിവുകൾ വിനിയോഗിക്കണം. അതിന്നായി ത്യാഗങ്ങൾ വരിക്കണം. പണശക്തി വർദ്ധിപ്പിക്കണം. സർ അണ്ണാമലയെക്കാൾ കഴിവും സന്നദ്ധതയും നമുക്കുണ്ടെന്ന് പ്രത്യക്ഷപ്പെടുത്തണം. അല്ലാഹു നമ്മെ അനുഗ്രഹിക്കട്ടെ!

ISLAM'S CONTRIBUTION TO WORLD'S CIVILIZATION.

By K. M. (III U. C.)

Some people say that civilization has reached its zenith and that it is the West which today represents the glorious picture of civilization and culture. And the westerners proudly declare that they are the most highly civilized people of the world. With the gradual growth of the intellect and imagination of man and with the successful achieve ments in the realms of science and arts, things which our ancient ancestors conside red to be quite impossilbe have been sucus sfully achieved now Could the ancient forefather of the present day's civilized man have ever thought of man flying in the air and could he have ever imagined even in his dreams that the voice of men hundreds of thousands of miles away could be heard in no time at the other end of the world! Defnitely he would not have; for lived he in an age when human beings too lived like the beasts of the wild,following the law of the jungle, without any civilization or culture, without any intellect or reason and without any knowledge of science or art. But that dark dreary dismal night of ignorance and superstition has passed away and the dawn of learning has filled the world with warmth and light. The development and expansion of human knowlegde and the admirable progress in scientific, medical and other fields have contributed not a little to the peace and prosperity of humanity and to the comforts and happiness of man. But when the modern man flies in the air from one end of the globe to the other, and when he lies comfortably in his easy chair with a cigarette between his lips and hears the voice of men thonsands and thousands of miles away, he does not perhaps think that the West which today represents the cream of human civilization and culture owes not a little to the supreme intellect and lofty imagination of the Muslim savants of the old for its present progress in human culture and enlighten ment. The contribution of the Arabs towards the present day civilization is almost unique and has few parallels inthe realms of science and literature, and their independant contributions to the accumulated treasure of human knowledge were of great value to the cause of enlighten ment. It is a bare truth that while Europe and the other western countries of the day, which today boast to be highly civilized nations, were wallowing in the dark mire of ignorance, when the West was plunged deep in superstitions and barbarity, the Muslims fostered a splendid civilization, which without doubt has few parallels in the history of mankind. To the Arab of that memorable period the modern world owes a great deal for the admirable advances in science, for the birth of many incomparable works on Mathematics, Physics, Chemistry, Botany, Astronomy, Literature and other branches of human knowledge. There was a time when Islam was considered as a cult of brutal force, fit only for semi-civilized

people, and when Muhammed was known as the 'False Prophet' in Europe. But times have changed and the light of science and reason has dispelled all false prejudices and the West too has come to realise the glory and splendour of Islam.

The morning of Islam dawned upon a world plunged deep in heathenism and dark ness and Muhammed (peace be on him) was sent to lead the world to Light, Peace and Happiness. He came with a mission to redeem and reform the fallen humanity from the moral and spiritual degradation. His message quickened the dead into life, revived the dying and made the pulse of humanity beat with the accumulated force of ages. Within 30 years after his mission was first preached, his followers were knocking at the doors of every nation from the Hindukush to the shores of the Atlantic, preaching and delivering the message of Truth and Love; and during the short period of nearly one century after the death of the Holy Prophet, these sons of the desert became the masters of an empire, extending from the Bay of Biscay to the Indus and the confines of China, which in its extent exceeded that of Rome in her glory, and which was achieved within 13 centuries of continuous expansion. The History of the Arab conquest is one of the marvels in the annals of the world. By the end of the 7th century Persia, Syria, Palestine, Asia Minor and Egypt had fallen into the hands of the all-conquering and assimilating Arabs and from Egypt the Muslims gradually spread throughout North Africa. In 711, the Arabs under their powerful chieftain Tariq landed on the southern most point of Spain near the mighty rock which has since then immortalized his name (Jabal ul Tariq—Gibraltar) and defeated the army of Roderick. In Spain the Muslim conquest was amazingly successful and there the Muslims built up a great and flourishing well—ordered empire, extending from the Straits of Gibraltar to the Persian gulf. But by the 10th century this vast Muslim empire was split up into three Caliphates, those of Baghdad, Cairo and Cordova and each Caliphate was distinguished for its civilization and learning. The Muslim rule in Spain is siginficant not only in the history of Europe, but even in the history of the world; for it was during this memorable period that the seed was sown and the tree of knowledge came into full bloom. The first Caliph of Cordova was Abdur Rahman III and under him Muslim Spain reached its most glorious heights and Cordova came to be known as the "Jewel of the world". It was a city of magnificient palaces, beautiful Mosques and lovely gardens with well-paved streets lighted in the night by hanging lamps, with a number of public baths and a hundred hospitals, whereas "700 years after this, there was not so much as one public lamp in London" and in Paris centuries subsequently, whoever stepped over his thoreshold on a rainy day steeped up to his ankle in mud" and in Europe people believed that diseases could be cured by prayers and incantations. The majestic buildings and famous palaces erected in Cordova and its neighbouring cities are standing monuments of Muslim architecture. But more siginficant than these buildings, the contributions to the learning and enlightenment of the world by these Caliphates in their own times and even to this day are without parallel. The most

vigorous intellectual life in the West was that attained by the Muslims in Spain, which cultivated all the arts, sciences and literature. In the midst of a world inhabited by semi-barbarous humanity, the Muslim Caliphates presented a unique picture of a perfect and peaceful orderly Government, offering every possible contribution to the promotion of human knowledge and the building up of a world civilization

Great Universities were founded in the chief cities of the vast Empire and the outstanding among their seats of learning were those of Cordova, Baghdad, Cairo, Granade and Toledo. When Europe of that day was sunk in the darkness of barbarity and ignorance, the torch of learning was kept burning in these Muslim Universities, which were destined to illuminate the dark corners of the ignorance-ridden Europe in later ages. The learned Professors of the age taught Philosophy, Physics, Chemistry, Botany, History, Mathematics and other useful subjects, and uninterrupted streams of students–Christians, as well as Muslims—flowed to these Universities "in quest of learning" not only from Spain, but from different parts of Europe, Asia and Africa Christian scholars flocked to Muslim Spain, in order to enlighten their minds and cultivate their brains, where they came into contact with a civilization, the luxuries and refinements of which dazzled them and they came back wiser, less isolated and with a broader vision of the world and tried to dispel the clouds of ignorance and superstition. The Muslims also established great libraries. The royal library of Cordova containing thousands of great books, was one of the most magnificient and splendid libraries of the world. Literature and poetry developed to a great extent. Ali Ibru Hazu, who lived in the 11th century was one of the greatest scholars and the most original thinkers of the day and biographers ascribe to him 400 volumes on history, theology, tradition, logic, poetry and allied subjects. As long as Spain remained the bulwark of Islam, it had the largest number of graceful and inspired poets and the flame had been kindled and shone brilliantly in Cordova, Granade and other cities. All these existed when in Christian Europe there was not even a single ray of light, virtue or learning to be seen.

Muslim Spain witnessed the most glorious progress in Mathematics and Astronomy. It produced some of the greatest mathematicians of the world and it is impossible to over-estimate their intellectual contributions to the science of Mathematics. They invented the most interesting mathematical term cipher or "zero" and were the first to make use of the decimal notation and made researches in trigonometry, logarithms and infinite quantities and they evolved and perfected Algebra. Muhammad bin Moosa was one of the greatest mathematicians, who invented the zero and made use of the decimal notation. Without the employment of this most convenient invention, zero which facilitated the use of arithmetic in every—day life, Mathematics could not have made so much progress. Qurra was a famous geometor who translated Euclid and Albateguins was another illustrious mathematician who made accurate astronomical calculations and first made known the notions of trigonometrical ratios. It was the Arabs

who invented pendulum and they also made astronomical instruments.

In the fields of natural history, especially Botany pure and applied, the western Muslims enriched the world by their researches. They made correct observations on the sexual difference of plants on grafting and the properties of the soil and manure; and they also made researches on the symptoms of several diseases of trees and vines and suggested methods of cure. Ibnul Baytar was one of the best known botanists and pharmacists of Spain, in fact of the whole world. He died in Damascus in 1248, leaving the foremost medieval treatise on "Simple remedies." A treatise on agriculture by Ibnul Awwan of Seville written towards the end of the 12th century,—is not only the most important Islamic, but also the outstanding medieval work on the subject and even to this day it is one of the most significant works in this field.

The appreciable achievements of the Arabs in the realms of medicine and hygiene were of great value to humanity at large. There lived great physicians and surgeons who studied philosoply and laws of health; invented and perfected scientific methods of diagnosis and treatment of diseases, made use of anaesthetics and introduced such amazing surgcal feats as would do credit even to the modern—day experts. In an age, when Europe considered diseases the act of God and something that could not be cured, the Muslim physicians of Granada and Cordova made successful investigations on diseases and attained a perfect knowledge of medicines. The Arab savants wrote many epoch— making medical treatises among which, Alttawi by Raze, Canon of Medicine by Avicenna and Medicel Vade Macum by Abulcases are a few.

The crowning achievement of the intellectual Arabs was in the realm of of philosophic thought. To the Muslim thinkers of that age, who restored Greek—philophy, adding to it their own independant intellectnal contributions, we owe, besides much progress in Mathematics, Astronomy, Medicine etc., the knowledge of Aristotle which was to play so prominent a part in the development of the scholastic philosophy; and it is the friut of their labours that the modern thinker still reads and enjoys. Ibnu Tufayl, who composed the original philosophic romance entitled Hayyibu-Yazzin, Ibnu Rushd, the Aristotelian commentator Averroes, who was also a physician and astronomer and Maimonides who also distinguished himself as an astronomer, physician, theologian and who composed the great philosophical work, which bore the title Dalalat al Hairin were a few of the great philosophers of that golden age. The Arabs also produced books on theology, law and sociology and revealed a rare poetic genius. Algazel, Al Farebi and Ibnu Arabi were some of the great writers on theology, philosophy and poetry.

The Arabs were deft artists, skilful designers. and expert manufacturers and they introduced a graceful style of architecture which remains the wonder of the world. The art ot calligraphy became a most highly prized art and its influence on painting was appreciable and not only calligraphy, but also its associate arts-colour decoration, illumination and the whole craft of book bindingmade genuine progress. Writing beautiful copies of the Holy Quran also held

a position of dignity and honour. In the variety and beauty of design and perfection of workmanship in architecture the Arabs of that day outdid the world. They also manufactured clothes, rugs and paper, excelled in leather industry, produced glass ware and pottery of the finest quality and worked in all metals; and there were many mines of gold, silver, iron and other metals in different parts of the country. The manufacture of writing paper is one of the most useful contributions of Islam to Europe. Agricultural development was one of the glories of the Muslim empire and one of the Arabs' lasting gifts to the world. Arabs practised farming in a scientific way and had a good system of irrigation. Many new varieties of fruits and flowers were produced and also by writing scientific treatises on farming they encouraged agriculture.

The contribution of the Muslims towards the development and expansion of trade and commerce and the prominent part they played in widening and enriching the spirit of discovering and understanding about the different parts of the world deserve our esteem and honour. From the very ancient days, the Arabs were a nation of traders, and trade, fostered by the holy pilgrimage to Mecca which gave them ample opportunities to get a broader vision of the world alone was their sole means of livelihood. The Arabs were skilful navigators and daring and adventurous sea men and had with them reliable charts and useful maritime instruments. They carried on trade on an extensive scale and established trade connections with Russia, China, India, Africa and other countries. Their ships carrying cargo ploughed the broad and narrow seas alike; and it is interesting to note that it was an Arab pilot, who showed to Vascodegama, the way to India from the east coast of Africa.

It was the Muslims who relit the torch of knowledge in the middle ages, and who held aloft the splendour of learning to give light to the ignorance-ridden Europe, whose children were then groping in the darkness of ignorance and superstition. When there was not even a single ray of light, knowledge and peace to be seen in the West, these sons of the desert evolved a culture and developed a splendid civilization—a civilization which cultivated sciences and arts literature and poetry, and trade and manufncture, a civilization which widened and enriched the store of human knowledge, which fostered the spirit of independant enquiry and which effected the manumission of human intellect from the shackles of ignorance and superstition, hatred and prejudice, a civilization which without doubt has hardly a parellel in the annals of the world. Centuries before there was a public lamp in London, before there was a good road in Paris, Muslims had built well paved streets with hanging lights. Centuries before the Europeans began to know of science and art, the Muslims had achieved brilliant and splendid triumphs in the fields of science and arts and had built palaces and mosques of unsurpassed beauty and canals and aqueducts of rare engineering skill. Referring to the extinction of this unique civilization, A. T. Grant, a famous historian says, "There is no greater tragedy in European history than the extinction of this civilization, which contributed so much to European culture, and might have contributed so much more " Of course, Muslim

Spain wrote one of the brightest and most brilliant chapters in the intellectual history of medieval Europe and the Arabs were the main torch bearers of culture and civilization throughout the world. The modern world may turn back the leaves of history and understand the glory and splendour of Islam, and the siginificance of the brilliant part the Muslims of old played in promoting human civilization and in widening the boundaries of knowledge. The Mussalmans may look back with legitimate pride on their glorious past and take strength and inspiration from the footprints of their great ancestors and go forward in the light of their achievements, hand in hand like true brethren in Islam; and surely there is a prosperous and splendid future waiting for them.

Let me not pray to be sheltered from danger
But to be fearless in facing them.
Let me not beg for the stilling of my pain,
But for the heart to conquer it.

Let me not crave in anxious fear to be saved,
But to be fearless to win my freedom.

Rabindranath Tagore.

"കർത്തവ്യം സുപരീക്ഷ്യ ച"

(ടി. എൻ.)

ഇതിൽ വാദമില്ല. പക്ഷെ ഈ നീതിസാരവാക്യം പലപ്പോഴും ദുരുപയോഗപ്പെട്ടു പോകുന്നതായികാണാം. ഇത്രയധികം തെററിദ്ധരിക്കപ്പെട്ട ഒരു വാക്യമുണ്ടോ എന്നു സംശയമാണ്. ഇതു് കാരണമായി ലോകം പുരോഗതിയുടെ മാർഗ്ഗത്തിൽ നിന്നു പലപ്പോഴും പിൻതള്ളപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്. കർത്തവ്യാനുഷ്ഠാനത്തിൽ പല മഹാരാഷ്ട്രങ്ങൾക്കും പരാജയം പററിട്ടുണ്ട്. അതു ഭീരുത്വത്തിന്നു് ഒരു മറയായി ഉപയോഗിക്കപ്പെട്ടിട്ടുണ്ട്.

എന്നാൽ ഈ നീതിവാക്യത്തിനു് സമുദായത്തിലുള്ള സ്ഥാനം അതിമഹത്തരമാണ്. ബ്രാഹ്മണിയമ്മ കുഞ്ഞിൻെറയടുക്കൽ വളത്തുകീരിയെ കാവലാക്കി വിറകൊടിക്കാൻപോയി. കുറെകഴിഞ്ഞു മടങ്ങിവരുമ്പോൾ ആ കാവൽക്കാരൻ സ്വാഗതം ചെയ്യാൻ പടിക്കലെത്തിട്ടുണ്ട്. മുഖത്തു രക്തം പുരണ്ടിട്ടുണ്ട്. സന്താനവത്സലയായ ആ മാതാവിൻെറ ഹൃദയം വിവേകശൂന്യമായി. കീരി കുട്ടിയെ കൊന്നതായുറപ്പിച്ചു. അമർഷം തീക്കാൻ കയ്യിലുള്ള വിറകുകൊള്ളിയെടുത്ത് അതിനെ തച്ചുകൊന്നു. ഗൃഹമുഖത്തെത്തുമ്പോഴാണ് മട്ടുമാറുന്നതു്. തൊട്ടിലിൽ കൈകാലിളക്കി മദിക്കുന്ന കുഞ്ഞു്; അടുത്തു അപമൃത്യുവന്നു് തുണ്ടംതുണ്ടമായി കിടക്കുന്ന സപ്പം; പടിക്കൽ ചത്തുകിടക്കുന്ന സ്വാമിഭക്തൻ; അവർക്കുമുണ്ടായിരുന്നു ഹൃദയം. ഈ കുട്ടിയുണ്ടാകുന്നതിന്നു മുമ്പെ വളത്തിത്തുടങ്ങിയതാണാകീരിയെ. അന്നു മിക്കവാറും സന്താനവാത്സല്യം അതിനോടുമുണ്ടായിരുന്നു. പകുതിക്കുവെച്ചു സ്നേഹിക്കാൻ പെണ്ണുങ്ങൾക്ക് സാദ്ധ്യമല്ല. താൻ ചെയ്ത ധീരകൃത്യത്തെ അറിയിക്കാനുള്ള ബദ്ധപ്പാടോടെയാണ് അതു് പടിക്കലേക്കോടിച്ചെന്നതു്. അതിൻെറ മുഖത്തു് കുട്ടിയെക്കൊല്ലാതെയും രക്തം പുരളാമെന്നും കാര്യത്തിൻെറ സൂക്ഷ്മത്തോളമറിഞ്ഞിട്ടുമതി അതിനെ കൊല്ലാനെന്നും അവർക്കു തോന്നിയില്ല. ആ വളത്തുകീരി എങ്ങും പോകുന്നവനല്ല. അതിനെ കുറച്ചു കഴിഞ്ഞും കൊല്ലാമായിരുന്നു. രക്തം പുരളാൻ മററു കാരണങ്ങളും കീരിയെക്കൊല്ലാൻ മററു സമയവും ഉണ്ടായിരിക്കെ അതിനെ ധൃതിപ്പെട്ടു് കൊന്നതിലാണ് ബ്രാഹ്മണിയമ്മ "അസമീക്ഷ്യകാരിത്വ"ത്തിന്നു് കുററക്കാരിയായിത്തീരുന്നതു്. കാര്യത്തിൻെറ നാലുവശവും മുൻപിമ്പും ആലോചിച്ചു ചെയ്യണമെന്നുപദേശിക്കാൻ ഇതിലും പററിയ ഒരു കഥ കിട്ടുമെന്നു്, മറെറാന്നു് കിട്ടുന്നതുവരെ വിശ്വസിക്കാൻ പ്രയാസം.

ഇതു് ദുരുപയോഗപ്പെട്ടു പോകുന്നുണ്ടെന്നതാണിവിടെ പ്രമേയം. ആലോചിച്ചു ചെയ്യുന്നതിനെപ്പററി ആക്ഷേപം പറയുകയല്ല. ആലോചനയുടെ പേരിൽ അവശ്യം അനുഷ്ഠിക്കേണ്ടുന്ന കർത്തവ്യത്തിനു വിളംബം വരുത്തുന്നതിലാണാക്ഷേപം. "ഉപായം ചിന്തിക്കുമ്പോളപായം ചിന്തിക്കേണം" സംശയമില്ല. പക്ഷെ ഒന്നു മറക്കരുതു്. അപായചിന്തക്കറവില്ല, ഒരു ചിന്തക്കും അററമില്ല, ചിന്തിക്കുക മാത്രമേ വേണ്ടുവെങ്കിൽ. ആകാശം വീണുപോയാലോ എന്നു ഭയന്നു വീഴുമ്പോൾ താങ്ങിനിത്താൻ താനെന്നും കാലു മേലോട്ടു പൊക്കിപ്പിടിച്ചേ കിടക്കൂ എന്നു ശാഠ്യമുള്ള കൊച്ചു പക്ഷിയുടെ കഥകൂടി ഇതിന്നുദാഹരണമാണ്.

ആലോചിക്കണം, ചിന്തിക്കണം പക്ഷെ ചിന്തിക്കുന്നേടത്തോളമുള്ളതിന്നു് ദാർഢ്യം വേണം; ഉറപ്പു വേണം. കയറു പിരിക്കുമ്പോൾ വേണ്ടതു് പിരിക്കുന്നേടത്തോളമുള്ളതു് മുറുകിയിരിക്കുകയാണ്. മേലോട്ടു പിരിക്കുന്തോറും താഴോട്ടു പിരിച്ചതു് അഴയാൻ വിടുകയാണെങ്കിൽ അതൊരു വ്യഥാശ്രമമായിത്തീരും.

വൈഷമ്യചിന്തയുടെ കാര്യവും ഇതിൽനിന്നൊട്ടും ഭിന്നമല്ല. ആലോചിക്കുക, പ്രവർത്തിക്കുക ഇതു

ജോലി ചെയ്യുന്നവർക്കു ധാരാളം ഒഴിവുസമയമുണ്ടായിരിക്കണമെന്നു പറയുന്നതു്.

ഭയം ആദിയായ രൂക്ഷവികാരങ്ങൾ ക്ഷീണത്തെ വദ്ധിപ്പിക്കും. പരീക്ഷയെപ്പററിയും മററുമുള്ള അല്പമായ ഭയം സാധാരണ വ്യക്തികളെസ്സംബന്ധിച്ചു പഠനത്തിന്നു പ്രേരകമാണെന്നുള്ള അഭിപ്രായം ഇവിടെ വിസ്മരിക്കുന്നില്ല. എന്തായാലും സംസ്കൃതമായ സമുദായഘടനയിൽ ഭയത്തിനുള്ള ഹേതുക്കൾ ഉണ്ടാവാതിരിക്കേണ്ടതാണ്.

കണക്കിലധികം ക്ഷീണിക്കുന്നവർ വൈകാരികമായി അധഃപ്പതിക്കുന്നു. അവർക്കുള്ള മൃദുലവികാരങ്ങൾ താൽക്കാലികമായിട്ടെങ്കിലും അപ്രത്യക്ഷമാകുന്നതായി അനുഭവപ്പെടുന്നുണ്ട്.

രണ്ടും രണ്ടല്ല; ഒന്നിന്റെതന്നെ വാലും തലയുമാണ്. പ്രവർത്തിക്കാനാലോചിക്കണമെന്നതിലെത്ര നിഷ്കർഷയുണ്ടോ അതിലുമധികം നിഷ്കർഷ വേണം പ്രവർത്തിക്കാനാണാലോചിക്കുന്നത എന്നതിൽ.

ഒരു വലിയ കാര്യം ചെയ്യാൻ ഒരാൾ ആലോചന തുടങ്ങി. വളരെക്കാലം ആലോചിച്ചു. അതിന്റെ ചെറിയ ചെറിയ ഭാഗങ്ങളിൽപോലും ശ്രദ്ധ ചെലുത്തി. പക്ഷെ കാര്യം ചെയ്യാൻ ആരംഭിക്കുന്നതിനു മുമ്പ് പരലോകം പൂകേണ്ടിവന്നു. അയാളുടെ ആലോചനകൊണ്ട് അയാൾക്കോ സമുദായത്തിന്നോ യാതൊരു ഗുണവുമുണ്ടായില്ല. മറിച്ചു അതെ കാര്യം ഒരാൾ ചെയ്യാൻ തീർച്ചപ്പെടുത്തി. ശ്രമം തുടങ്ങി, കാര്യം നിർവ്വഹിച്ചു. കുറെ അററകുററങ്ങളുണ്ടായിരുന്നെങ്കിൽകൂടി കുറെ നല്ല കാര്യങ്ങളും അനുഭവപ്പെട്ടു. ഒന്നും ചെയ്യാതെ തെററൊന്നും വരുത്താതിരിക്കുന്നതിനേക്കാൾ എന്തെങ്കിലും ചിലത് ചെയ്ത് തെററു വരുത്തുന്നതായിരിക്കില്ലേ നല്ലത്?

ആലോചിക്കുന്നതിനുറപ്പില്ലാത്തതുകൊണ്ടാണ് അതു പ്രവൃത്തിയുടെ രൂപമെടുക്കാത്തതെന്ന് ഒന്നുകൂടി ആവർത്തിച്ചുകൊള്ളട്ടെ. ഇററലി അബിസ്സീനിയയെ ആക്രമിച്ച കാലത്ത് അന്നത്തെ സർവ്വരാഷ്ട്ര സംഘടനയായ ലീഗ് ആ ആക്രമണത്തെക്കുറിച്ചും അതിനെടുക്കേണ്ടുന്ന പ്രതികാര നടപടികളെക്കുറിച്ചും ആലോചിക്കാതിരുന്നോ? ആലോചിച്ചു, അത്യന്തം ആലോചിച്ചു. പക്ഷെ ഒന്നും പ്രവർത്തിക്കണമെന്നുദ്ദേശിക്കാത്ത ആലോചനയായിരിക്കണമത്. അനേകം ''സിററിങ്ങുകളും,'' സെഷ്യനുകളും നടന്നു. അനേകലക്ഷം ഉറുപ്പികയും പവനും ഡോളറും 'യെനും' 'റൂബിളും' ആ ആലോചനയ്ക്കു വേണ്ടി ചിലവഴിക്കപ്പെട്ടു. ആലോചിക്കാതെ ചെയ്തതിനാൽ അപകടം പിണഞ്ഞതിനുദാഹരണം ബ്രാഹ്മണിയമ്മയുടെയും കീരിയുടെയും കഥയാണെങ്കിൽ ആലോചിച്ചാലോചിച്ചു നശിച്ചതിനുദാഹരണം ലീഗ് ഓഫ് നേഷ്യൻസിന്റെ കഥയാണ്. മററതൊരു പഴക്കംചെന്ന കെട്ടുകഥയാണെങ്കിൽ ഇത് ഇങ്ങേട്ടത്തുള്ള പരമാർത്ഥ കഥയാണ്.

ഓഹോ നിങ്ങൾ പറയും. ''അത് വലിയ വലിയ രാഷ്ട്രങ്ങളെ ബാധിക്കുന്ന കാര്യമായിരുന്നു. ആലോചിക്കാതെ ചെയ്താലപകടം പിണഞ്ഞാലോ?'' അതുതന്നെയാണ് ചോദ്യവും. ''ആലോചിച്ചിട്ടെന്തുണ്ടായി ഫലം''? വേണമെന്നു വെച്ചാൽ വേഗിനലും കാര്യം. കൊറിയൻ പ്രശ്നത്തിൽ ആലോചനയും തീരുമാനവും പ്രവർത്തനവും എത്ര എളുപ്പം കഴിഞ്ഞു. കാരണം തെക്കൻ കോറിയയെ സഹായിക്കണമെന്നു അമേരിക്ക ഉദ്ദേശിച്ചു, ഉറപ്പിച്ചു. താൻ ഉറപ്പിച്ചതിനെ ചെയ്യാൻ വേണ്ടുന്ന ആലോചനയും ചെയ്തു. അന്തർരാഷ്ട്രീയകാര്യങ്ങളെപ്പററി അഭിപ്രായം പറയുകയല്ല. വെറുതെ ഉദാഹരണത്തിന്നെടുത്തുവെന്നു മാത്രം.

നാം മറക്കാതിരിക്കേണ്ട ചില കാര്യങ്ങളുണ്ട്. മനുഷ്യന്റെ ആയുസ്സ് ചെറുതാണ്. അതാലോചനയ്ക്കു മാത്രമുള്ളതല്ല, പ്രവൃത്തിക്കുമുള്ളതാണ്. ആലോചന പ്രവൃത്തിരൂപത്തിൽ വന്നില്ലെങ്കിൽ നിഷ്പ്രയോജനമാണ്. അങ്ങിനെ വരുത്താത്ത ആയുസ്സും നിഷ്പ്രയോജനമാകും. മനുഷ്യജീവിതം ഒരിക്കലും അഴഞ്ഞിരിക്കരുത്, ശിഥില മാകരുത്. അതിനൊരു മുറുക്കം വേണം. വെറുതെയുള്ള കാര്യങ്ങൾക്കൊന്നിനും നമുക്കിടയില്ല. പ്രവർത്തിക്കാനുദ്ദേശിക്കുന്നതിനെപ്പററി മാത്രം ആലോചിക്കുക, ആലോചിക്കുന്നേടത്തോളം ഉറപ്പിക്കുക, ഉറപ്പിച്ചേടത്തോളം പ്രവർത്തിക്കുക. ആലോചനയുടേയും പ്രവൃത്തിയുടെയും മുറുക്കത്തിലാണ് മാനവജീവിതത്തിന്റെ ശ്രേഷ്ഠത മററുരയ്ക്കപ്പെടുന്നത്.

ക്ഷീണം

(കെ)

ഏതെങ്കിലും ജോലി തുടൎച്ചയായി ചെയ്യുമ്പോൾ തോന്നുന്ന അസുഖത്തിനു ക്ഷീണമെന്നു പറയാം. മാനസികമായ ജോലികൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന ക്ഷീണത്തിനു മാനസികമായ ക്ഷീണമെന്നും, ശാരീരികമായ ജോലികൊണ്ടുണ്ടാകുന്ന

ക്ഷീണത്തിന്ന ശാരീരികമായ ക്ഷീണമെന്നും പറയുന്നു. ഇതിനും പുറമെ മനശ്ശാസ്ത്രസംബന്ധമായ ക്ഷീണമെന്നൊന്നുണ്ട്. നമുക്കിഷ്ടമില്ലാത്ത ജോലി ചെയ്യുമ്പോഴും, മുഷിപ്പൻജോലി ചെയ്യുമ്പോഴും അനുഭവപ്പെടുന്ന പ്രത്യേക ക്ഷീണത്തിനാണ് ഈ പേർ നൽകുന്നത്. വ്യവഹാരസൌകര്യത്തിന്നായി ഇങ്ങിനെ മൂന്നുതരം ക്ഷീണം നിർദ്ദേശിക്കപ്പെടുന്നുണ്ടെങ്കിലും, അനുഭവിക്കുന്ന ആളിനെസ്സംബന്ധിച്ച ഈ വിഭജനം അത്ര പ്രധാനമല്ല. ക്ഷീണം ബാധിക്കുമ്പോൾ നമ്മുടെ സിരകളിൽ ഒരു തരം വിഷവാതകം വ്യാപിക്കുന്നുണ്ട്. ക്ഷീണം വർദ്ധിക്കുന്തോറും ജോലിയുടെ തോത് കുറഞ്ഞു വരുന്നു. എന്നാൽ ചില അസാധാരണവ്യക്തികളെസ്സംബന്ധിച്ച നോക്കുമ്പോൾ ക്ഷീണം വർദ്ധിക്കുന്തോറും ജോലിയുടെ തോത് കൂടുന്നതായും കാണുന്നുണ്ട്.

ക്ഷീണത്തിന്നുള്ള പരിഹാരമെന്ത്? ശാരീരികമായി ജോലി ചെയ്തു ക്ഷീണിക്കുമ്പോൾ മാനസികമായ ജോലിയിലേക്കു പ്രവേശിക്കുന്നതു നന്നായിരിക്കും. മാനസികമായ ജോലി ചെയ്തു ക്ഷീണിക്കുമ്പോൾ ശാരീരികമായ ജോലിക്കു കഴിവുണ്ടായിരിക്കാം. ഇതുകൊണ്ടാണ പ്രവൃത്തിയിലുള്ള വൈവിധ്യം ക്ഷീണത്തിന്ന പരിഹാരമാണെന്നു പറയുന്നത്. എന്നാൽ ക്ഷീണം അധികമാകുന്ന ഘട്ടങ്ങളെസ്സംബന്ധിച്ച ഈ അഭിപ്രായം സ്വീകാര്യമല്ല. പരീക്ഷക്കെഴുതി ക്ഷീണിക്കുന്ന കുട്ടികൾ ശരീരികമായ പ്രവൃത്തികൾമാത്രമല്ല, കളിക്കുപോലും മുതിരുകയില്ല. ക്ഷീണത്തിന്നുള്ള ശരിയായ പരിഹാരം വിശ്രമം മാത്രമാണ്. ഒരു പീരീഡ് ജോലി ചെയ്യുന്ന അദ്ധ്യാപകനും അദ്ധ്യേതാവിനും അടുത്ത പീരീഡിന്ന മുൻപ് അല്പസമയത്തെ വിശ്രമം ഉപകാരപ്രദമായിരിക്കും. ക്ഷീണത്തെ അവഗണിച്ചു തുടർച്ചയായി ജോലി ചെയ്യുന്നവർക്ക സുഖക്കേടുകൾ ഉണ്ടാകും.

ബുദ്ധിശക്തി അധികമുള്ളവരെ ക്ഷീണം വേഗം ബാധിക്കും. മന്ദബുദ്ധികൾക്കു ദീർഘസമയം ജോലി ചെയ്യുവാൻ സാധിക്കും. ഇതുകൊണ്ടു കൂടിയാണ ബുദ്ധിയുപയോഗിച്ചു മാനസികമായ

പൊലിഞ്ഞുപോയ പൊൻതാരം

(പി. എ. മുഹമ്മദു കുഞ്ഞു, II U. C.)

വിശ്വസാഹിത്യസദസ്സിൽ ഭാരതത്തെ പ്രതിനിധീകരിക്കുന്ന രണ്ടു വ്യക്തികളുണ്ടായിരുന്നു: ഒരേ ഞെട്ടിയിൽ വിരിഞ്ഞ രണ്ടു സുമങ്ങൾ പോലെ!— വിശ്വാന്തരീക്ഷത്തിൽ നമ്മുടേതായ സംസ്കാരത്തിന്റെ സൌരഭ്യധോരണി പരത്തിയിരുന്ന രണ്ടു സുമങ്ങൾ!!

..............വിശ്വസാഹിത്യാരാമത്തിൽ ഭാരതതരുവിന്റെ പൂഞ്ചില്ലകളിലിരുന്നുകൊണ്ടു് രണ്ടു ദിവ്യകോകിലങ്ങൾ മന്ദ്രകാഹളം മുഴക്കിയിരുന്നു: ആലസ്യത്തിലമർന്നിരുന്ന ആളുകളെ വിളിച്ചുണർത്താൻ — അടഞ്ഞിരുന്ന കാതുകളിൽ ആത്മവിശ്വാസത്തിന്റെയും ആത്മാഭിമാനത്തിന്റെയും അമൃതരസം പകർന്നുകൊണ്ടു്!

...............ആർഷസംസ്കാരത്തിന്റെ മഹനീയതയുടേയും സത്യത്തിന്റെ മഹാത്മ്യത്തിന്റെയും മന്ത്രധ്വനി പൊഴിച്ചിരുന്ന ആ പൂങ്കുയിൽ ആരായിരുന്നു........?........ വിശ്വമഹാകവിയായ ടാഗോറല്ലാതെ മററാരാണതു്! എങ്കിൽ ആരായിരിക്കാം മനുഷ്യജീവിതത്തിന്റെ മേന്മകളേയും, അദ്ധ്യാത്മികതയുടെ ആരാദ്ധ്യതയേയുംപററി സ്വർഗ്ഗീയഗാനമാലാപിച്ചിരുന്ന അപരകോകിലം....? ആ 'രാക്കുയി'ലായിരുന്നു, പരേതനായ, **ഡോക്ടർ സർ. മുഹമ്മദ് ഇഖ്ബാൽ.**

ഹൃദയം കുളുപ്പിക്കുന്ന ആ സ്വർഗ്ഗീയ സംഗീതം കാതുകളിൽ അമൃതധാരയൊഴുക്കിക്കൊണ്ടിരുന്നപ്പോഴും അന്നാരും ആ ഗായകകോകിലം ആരെന്നു് അന്വേഷിച്ചില്ല. എന്നാൽ, ആ ഗീതം പെട്ടെന്നു് നിലച്ചപ്പോഴാണു്, ആളുകളാരാഞ്ഞതു്, ആ ഗായകനാരായിരുന്നു എന്നു്. അവർ നാലുപാടും എത്തിനോക്കി, അങ്ങുമിങ്ങുമന്വേഷിച്ചു. പക്ഷെ, ആ പൊൻകിളി പറന്നുപോയിരുന്നു: അനശ്വരതയിൽ അഭയം തേടാൻ താൻ ജീവിച്ചിരുന്ന കാലത്തിന്റെ അശ്രദ്ധയുടേയും അനാദരവിന്റേയും നേരെ ഒരു ചോദ്യചിഹ്നമെറിഞ്ഞുകൊണ്ടു്!...... മഹാത്മാക്കളുടെ മഹത്വം കാണാൻ മിഴിയില്ലാത്ത മനുഷ്യരുടെ മുഖത്തു നോക്കിക്കൊണ്ടു് ആ കാലത്തോടായി, നിരാശനാകാതെ, അതു പാടി:—

"I have no need of the ear of today
I am the voice of the Poet of
tomorrow" എന്നു്.

എന്നും, എവിടെയും, എപ്പോഴും സംഭവിക്കാറുള്ളതു് അങ്ങിനെ ഇവിടെയും സംഭവിച്ചു: മഹാത്മാക്കളുടെ മഹത്വത്തെ ജീവിച്ചിരിക്കുമ്പോൾ അധികമാരും തിരിച്ചറിയാറില്ല; അവരെ ആദരിക്കാറില്ല; ആരാധിക്കാറുമില്ല. പകരം, അങ്ങിനെയുള്ളവരെ ആട്ടിയോടിക്കാറും, കല്ലെറിയാറും കഷ്ടപ്പെടുത്താറും, കഴുകിൽകേററാറുമല്ലെ ലോകം ഇതുവരെ ചെയ്തിട്ടുള്ളതു്.......? അങ്ങനെ അവരെ കൊന്നുകഴിയുമ്പോഴാണു്—അവരെ കൊന്ന ചോരപുരണ്ട കൈ കഴുകിക്കൊണ്ടാണു്—കരയുന്നതും, കണ്ണീരൊലിപ്പിക്കുന്നതും കൺതുടയ്ക്കുന്നതും! എത്ര മൂഢമായ ലോകം! കാരണമിതൊക്കെയായിരിക്കണം, "ലോകമൊരു വിഡ്ഢിക്കൂട്ടമാണെന്നു്" ഷില്ലെർ (Schiller) പറയാൻ!

അതേ, വിശ്വസാഹിത്യ നഭോമണ്ഡലത്തിൽ പ്രോജ്ജ്വലിച്ചു് പ്രശോഭിക്കുന്ന കവിതാരങ്ങളായ ഗീഥേ, ലാമർട്ടൈയിൻ, ഇബ്നു അറബി (സ്പെയിൻ), ജോർജ്ജ് സന്തായന, റൂമി (പേർസ്യ), ദാന്തെ (ഇററലി), ടാഗോർ എന്നിവരുടെ ഗണത്തിൽ മിന്നിവിളങ്ങുന്ന ഇഖ്ബാലിനെ അന്നാരും ഒരു മഹാകവിയായി അറിഞ്ഞില്ല; ആരാധിച്ചില്ല. താൻ "ഇന്നത്തെ കവിയല്ല, നാളത്തെ കവിയാണെന്നു്" അദ്ദേഹം പറഞ്ഞതു് അക്ഷരത്തിലും അർത്ഥത്തിലും ശരിയായിരുന്നു. കാരണം, ഇന്നദ്ദേഹത്തിൽ അഭിമാനംകൊള്ളുന്നവരുണ്ടു്; ആവേശംവരിക്കുന്നവരുണ്ടു്: ആയിരക്കണക്കിൽ!

വാസ്തവത്തിൽ ഡോ. ഇഖ്ബാലിൻെറ ജീവിതം അവസാനിച്ചതിനുശേഷമാണ് അദ്ദേഹത്തിൻെറ പ്രസിദ്ധി പരക്കാൻ തുടങ്ങിയത്. ഈ വിരോധാഭാസത്തിൻെറ വിചിത്രത വിശ്വസാഹിത്യത്തിൻെറ പാശ്ചാത്തലത്തിൽ പരിശോധിക്കുമ്പോൾ വെളിവാകുന്നുണ്ട്. ഓരോ സാഹിത്യപ്രസ്ഥാനങ്ങളുടേയും, വീക്ഷണഗതികളുടേയും മുന്നോടികളായ റൂസ്സോ, കീററ്സ്, ഷെല്ലി, സോള, വിററ്മാൻ, ഇബ്സൻ എന്നീ മഹാകവികളെപ്പോലെ ഇഖ്ബാലും, നിന്നിരുന്നതും ചിന്തിച്ചിരുന്നതും കാലത്തിന് അനേകകാതം മുന്നിലായിരുന്നു. സ്വാഭാവികമായിരിക്കാം—അവർ പറഞ്ഞത് അവരുടെ കാലത്തിന് അസ്പഷ്ടമായിരുന്നു: അവക്തിൻെറ അർത്ഥം മനസ്സിലായില്ല. കാലം മുന്നോട്ടു നീങ്ങി അവർ നിന്നിരുന്നിടത്ത് എത്തിയപ്പോഴേ ലോകത്തിന് മനസ്സിലായുള്ളു, ആ മഹത്‌വാക്യങ്ങളുടെ ആഴവും, അസ്ഫുടമായിരുന്നവയുടെ സ്ഫടികസ്ഫുടതയും.

ഭാരതം പുലർത്തിയിരുന്ന ഈ അനാസ്ഥയും, അശ്രദ്ധയും കണ്ടെത്താൻ കഴിയുന്ന ചില കാരണങ്ങളില്ലായ്കയില്ല: ഇഖ്ബാൽ കൃതികൾ സ്വഭാവത്തിൽ തത്വചിന്താപരമാണ്; ആത്മീയമാണ്. കാവ്യപരവും തത്വചിന്താപരവുമായ തൻെറ ആത്മഭാവം (Personality) ആവിഷ്കരിക്കാൻ—വിശാലമായി, സൂക്ഷ്മമായി, മധുരതരമായി പ്രകാശിപ്പിക്കാൻ—അധികമായും അദ്ദേഹം അവലംബിച്ചതു് ഉറദുഭാഷയേയോ, ഹിന്ദിയേയോ അല്ല, പ്രസ്തുത പാരസികഭാഷയെ ആയിരുന്നു. സംസ്കാരപ്രണേതാക്കളും, ദേശാഭിമാനികളും അതിൽ പരിതപിച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞു:—

“ഭാരതീയഭാഷ ഹൃദ്യംതന്നെ. എന്നാൽ പാരസികഭാഷയാണ് ഹൃദ്യതരം” എന്ന്. അദ്ദേഹത്തിൻെറ ആരാധകന്മാരും അഭിനന്ദകന്മാരും പണ്ഡിതന്മാരായ ചിന്തകരാണ്; ആസ്വാദകന്മാർ സംസ്കൃതാശയരായ കവികളാണ്; ഉപാസകന്മാർ പ്രതിഭാശാലികളാണ്. ആധുനികശാസ്ത്രങ്ങളുടെയും നൂതനമായ തത്വജ്ഞാനത്തിൻെറയും വെളിച്ചത്തിൽ വേണം ആ ആത്മഭാവത്തെ സമീപിക്കാൻ.

വിശ്വസാഹിത്യവിഹായസ്സിൽ സുവർണ്ണകിരണം വിതറിക്കൊണ്ട് പ്രോജ്വലിച്ച് പ്രശോഭിച്ചിരുന്ന ആ പൊൻതാരം ഉദിച്ചത് 1873 ഫിബ്രുവരിയിലായിരുന്നു; ഉയർന്നു പൊങ്ങിയത് പഞ്ചാബിലെ സിയാൽകോട്ട് എന്ന നഗരത്തിൽ നിന്നായിരുന്നു. പ്രാഥമിക വിദ്യാഭ്യാസാനന്തരം സ്വദേശത്തെ സ്കോച്ച്മിഷൻ കോളേജിൽ ചേർന്നു. ലാഹോറിലെ ഗവർമെൻററ് കോളേജിൽനിന്നും ബി. എ; എം. എ. എന്നീ ബിരുദങ്ങൾ കീർത്തിമുദ്രയോടുകൂടി സമ്പാദിച്ചു. ഈ ഘട്ടത്തിൽ മഹാചിന്തകനും തത്വജ്ഞാനിയുമായ തോമസ് ആർനോൾഡിൻെറയും അറബി പണ്ഡിതനായ സയ്യിദ മീർഹസൻെറയും സമ്പർക്കവും സാമീപ്യവും ഇഖ്ബാലിൻെറ ഹൃത്തടത്തിൽ അന്തർലീനമായിരുന്ന വിജ്ഞാനതൃഷ്ണയെ വർദ്ധിപ്പിക്കുകയും, കൂടുതൽ അറിയാനും, അധികമധികം ആരായാനും പ്രചോദനം നല്കുകയും ചെയ്തു. അലിഗഢിലും, ലാഹോറിലും പ്രൊഫസറായി കുറെ നാളുകൾ ജോലിനോക്കിയെങ്കിലും, വിജ്ഞാനസമ്പാദനത്തിലുള്ള വ്യഗ്രത, ഉദ്യോഗത്തിൻെറ ഒതുങ്ങിയ സരണിയിൽനിന്നും വിശ്വത്തിൻെറ വിശാലവക്ഷസ്സിലേക്ക് കാലുവെയ്ക്കാൻ—വിദേശപര്യടനം നടത്താൻ—അദ്ദേഹത്തിൻെറ ആത്മാവിനെ പ്രേരിപ്പിച്ചു.

അങ്ങനെ അദ്ദേഹം ഇംഗ്ലണ്ടിലെത്തി. കേംബ്രിഡ്ജ് സർവ്വകലാശാലയിൽ ചേർന്നുകൊണ്ട് അദ്ദേഹം നടത്തിയ തത്വശാസ്ത്രവിഷയകമായ ഗവേഷണങ്ങൾക്ക് പ്രസ്തുത സർവ്വകലാശാല അതിൻെറ അഭിനന്ദനങ്ങളർപ്പിച്ചു. പേർസ്യൻ തത്വശാസ്ത്രത്തെ പററി അദ്ദേഹം രചിച്ച പ്രബന്ധത്തിന് ജർമ്മനിയിലെ മ്യൂണിച്ച് സർവകലാശാല ‘ഡോക്ടർ’ ബിരുദം നല്കി ബഹുമാനിക്കയുണ്ടായി. ധനതത്വശാസ്ത്രം, അദ്ധ്യാത്മശാസ്ത്രം ആദിയായ അനവധി വിഷയങ്ങളിൽ ഉപരി പഠനം നടത്തി പാശ്ചാത്യകലാശാസ്ത്രപണ്ഡിതനെന്ന വിഖ്യാതിനേടിക്കഴിഞ്ഞിരുന്ന അദ്ദേഹം ലണ്ടൻ സർവ്വകലാശാലയിൽ കുറെക്കാലം പ്രൊഫസറായി ഉദ്യോഗത്തിലിരുന്നതിനുശേഷം ബാരിസ്റ്റർ ബിരുദവും സമ്പാദിച്ച് ഇൻഡ്യയിലേക്കു മടങ്ങി. അഭിഭാഷകലോക

ത്തിൽ ഉന്നതനായ ഒരു നിയമജ്ഞനായി ഖ്യാതി നേടാനല്ല, സാഹിത്യാരാമത്തിൽ പാടിപ്പറക്കാനാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ഹൃദയം വെമ്പൽ പൂണ്ടത്.

അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവനരീതി (Style) ക്ക് പൊതുവെ പറയുകയാണെങ്കിൽ വിശ്രുതാംഗ്ലേയ കവിയായ ബ്രൗണിങ്ങിന്റേതുമായി പ്രകടമായ സാമ്യമുണ്ട്. പൊതുസ്വഭാവത്തിന് യൂറോപ്യൻ കവിവര്യനായ ഗിഥേയുടേയുമായാണ് സാദൃശ്യം. എന്നാൽ ആശയഗാംഭീര്യത്തിലും, വിഷയപ്രതിപാദന വൈദഗ്ദ്ധ്യത്തിലും മഹാകവി മിൽട്ടനോടാണ് കൂടുതൽ സാമ്യം. അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികളിൽ അഗാധമായ ആശയങ്ങളുടെ പ്രാതിനിധ്യം വഹിച്ചുകൊണ്ട്, ആത്മചൈതന്യത്തിന്റെ ഒളി വിതറിക്കൊണ്ട്, വൈചിത്ര്യ മണിഞ്ഞ കോമളപദങ്ങൾ അങ്ങോളമിങ്ങോളം നൃത്തംചെയ്യുകയാണ്. രൂപദാർഢ്യമുള്ള, ആശയഗാംഭീര്യമുള്ള, വർണ്ണോജ്ജ്വലതയുള്ള ആ കവനങ്ങൾ നമ്മുടെ സൗന്ദര്യ തത്വവിബോധത്തെ ഉണർത്തുന്ന, ബുദ്ധികൾ ദർശിക്കാനുള്ള നേത്രങ്ങളും, ആസ്വദിക്കാനും അനുഭൂതികൊള്ളുവാനുമുള്ള ഹൃദയവും നല്കുന്ന, മോഹനഗാനങ്ങളാണ്. അതിലടങ്ങിയിരിക്കുന്ന തത്വചിന്തയ്ക്കു പ്രചോദനം നല്കുന്നത് മിസ്റ്റിസിസത്തിലേക്ക് ചാഞ്ഞുപോകുന്ന വൈററ്ഹെഡിന്റെ (Whitehead) തത്വവിചാരമാണ്. സഹജാവബോധത്തിന്റെ (Intuition) യാഥാർത്ഥ്യത്തെ സ്ഥാപിക്കുവാൻ വെമ്പുന്ന ബെർഗ്സന്റെ എലാൻവൈററൽ (Elan vital) സിദ്ധാന്തമാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ചേതനയ്ക്കും യുക്തിക്കും വിജൃംഭണം നല്കുന്നത്.

ഇഖ്ബാൽ, സാഹിത്യഭണ്ഡാഗാരത്തിലേക്ക് സംഭാവനചെയ്ത ആദ്യത്തെ കൃതി "ഹിമാലയഗിരി" എന്ന കവനതല്ലജമാണ്. ഒരു നവമായ 'രീതി'യിൽ പ്രകാശിതമായ ആ കൃതി സൗന്ദര്യാസ്വാദനപരമാണ്; സ്വദേശാഭിമാനോജ്ജ്വലമാണ്. ലാഹോറിലെ വിപുലസദസ്സിൽ അദ്ദേഹം പാരായണം ചെയ്ത 'അനാഥബാലന്റെ രോദനം,' വാസ്തവത്തിൽ അധഃപതനത്തിന്റെ ആഘാതമേററവശരായി, നിസ്സഹായതയിൽ നീന്തിക്കുഴങ്ങുന്ന ജനങ്ങളുടെ നിരാശ്രയതയിൽ ഹൃദയം നീറിയ അദ്ദേഹത്തിന്റെ രോദനമായിരുന്നു......

മററു ചില മഹാകവികളുടേതെന്നപോലെ സർ. ഇഖ്ബാലിന്റെ കാവ്യരചനാവികാസത്തേയും പല ഘട്ടങ്ങളായി—വിഭജിക്കാം. പ്രകൃതിവിലാസത്തെ വർണ്ണിക്കുന്ന മനോഹരമായ ആദ്യഘട്ടത്തിലെ കവനങ്ങൾ പല സർവ്വകലാശാലാക്ലാസ്സുകളിലും ഇന്ന് പാഠ്യഭാഗങ്ങളാണ്. 'വർണ്ണപുഷ്പങ്ങൾ' 'പക്ഷിയുടെ രോദനം' 'രാവിയ്ക്കരികിൽ' 'ഈയാൻപാററയും ദീപവും' 'ചന്ദ്രൻ' 'ഭാരതീയരുടെ ഗാനം' 'ഒരാഗ്രഹം' എന്നിവ ഈ ഗണത്തിലെ കൃതിശകലങ്ങൾ മാത്രമാണ്. കവിഭാവനയുടെ പുരാതനാംശങ്ങളായ ശൃംഗാരത്തിലേക്കോ, മധുപ്രതിപത്തിയിലേക്കോ, മന്നന്റെ പ്രതാപത്തിലേക്കോ അല്ല, പ്രപഞ്ചത്തിലെ സ്വഭാവമധുരവും, നിസർഗ്ഗസുന്ദരവുമായ രംഗങ്ങളിലേക്കാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിഭാവന പൂഞ്ചിറകുവിടർത്തിയത്.

പ്രകൃതിസൗന്ദര്യാസ്വാദനത്തിലല്ല, മനുഷ്യജീവിതത്തിന്റെ കടുത്ത യാഥാർത്ഥ്യങ്ങളെ നിരീക്ഷിക്കുന്നതിലും, അവയെ നഗ്നമായി ചിത്രീകരിക്കുന്നതിലുമാണ് രണ്ടാംകാലഘട്ടത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ശ്രദ്ധ കേന്ദ്രീകരിച്ചതായി കാണുന്നത്—

മൂന്നാം ഘട്ടത്തിലെ കൃതികൾ, അഗാധചിന്തയുടെ ഗംഭീരസ്വഭാവം നിഴലിക്കുന്നവയാണ്; പരിപക്വമായ ചിന്താശക്തിയും സുനിശ്ചിതമായ ആശയങ്ങളുമാണതിൽ തെളിഞ്ഞുകാണുന്നത്. പേർഷ്യൻഭാഷയ്ക്കു ലഭിച്ച ഉദാർഘകൃതികളും, ഉറുദുഭാഷയ്ക്കു സിദ്ധിച്ച ഖണ്ഡകാവ്യങ്ങളും ഈ രചനാഘട്ടത്തിന്റെ ഫലങ്ങളാണ്. അവയിൽ ചിലതു മാത്രമാണ്, "അസ്റാർ-ഇ-ഖുദി", 'ജാവിദ്-നാമ', ആത്മത്യാഗരഹസ്യങ്ങൾ, ഷിക്കവാ എന്നിവ.

അദ്ദേഹത്തിന്റെ കൃതികൾ—ആ 'രാക്കുയി'ലിന്റെ മധുരഗാനങ്ങൾ – ആലസ്യത്തിന്റെ തണലിൽ, മടിയുടെ മടിത്തട്ടിൽ, ജീവിതയാഥാർത്ഥ്യങ്ങളുടെ നേരെ കണ്ണടച്ച്, ഭീരുത്വത്തിന്റെ പുതപ്പും പുതച്ച് ഒതുങ്ങിക്കിടന്നിരുന്ന ജനങ്ങളെ ജീവിതരണാങ്കണത്തിലേക്ക്, പ്രതിബന്ധങ്ങളോട് മല്ലിട്ട്, തടസ്സങ്ങളെതല്ലിത്തകർത്ത്, പുരോഗതിയിലേക്ക് പ്രയാണം ചെയ്യാൻ നല്കിയ ആഹ്വാനമായിരുന്നു നീണ്ട നിദ്രയിൽനിന്ന്

ഒട്ടകഗണത്തെയെന്നപോലെ, ജനതയെ തട്ടിയുണർത്തിയ ആ കൃതികൾക്കാണ് സംജ്ഞനല്കിയിരിക്കുന്നത്: "ഒട്ടകസംഘത്തിന്റെ മണിനാദ"മെന്ന്. ആശ അസ്തമിച്ച് ആലസ്യത്തിലാണ്ട ജനസമൂഹത്തിന് ഭാസുരമായ ഒരു ഭാവി ഉറപ്പുനല്കിക്കൊണ്ട് അദ്ദേഹം വിളിച്ചുണർത്തുകയാണ്:—

"........നക്ഷത്രങ്ങൾ മങ്ങുന്നത് ആസന്നമായ സുപ്രഭാതത്തിന്റെ അടയാളമാണ്. ചക്രവാളത്തിൽ ദിവാകരൻ ദൃശ്യമായി. അതിനാൽ നീണ്ട നിദ്രയിൽനിന്നുണരേണ്ട സമയം അതിക്രമിച്ചിരിക്കുന്നു......." എന്നു പറഞ്ഞുകൊണ്ട്. നക്ഷത്രങ്ങളെ നിഷ്പ്രഭങ്ങളാക്കുന്ന ഒരു പൊൻപുലരിയാണ്—അരിഷ്ടതകളും അസമത്വങ്ങളുമില്ലാത്ത ഒരു നൂതനലോകവും, നവ്യവ്യവസ്ഥിതിയുമാണ്—അദ്ദേഹത്തിന്റെ വിശാലമായ ചിന്ത വിഭാവനം ചെയ്യുന്നത്. ഒരു നവലോകം പടുത്തുയർത്താനുള്ള പ്രബോധനമാണ്, അതിനുള്ള ചിന്താപരമായ നേതൃത്വമാണ് സർ. ഇഖ്ബാൽ നല്കുന്നത്. പരിവർത്തനത്തിന്റെ പൊൻപതാകയേന്തിക്കൊണ്ട്, പഴയ വ്യവസ്ഥിയുടെ നേരെ നോക്കിക്കൊണ്ട് അദ്ദേഹം മുദ്രാവാക്യം മുഴക്കുകയാണ്.

"........നക്ഷത്രങ്ങളൊ പഴകിപ്പോയി; ആകാശവും പഴയതുതന്നെ. എനിക്കാവശ്യം ഒരു നവലോകം മാത്രമാണ്!!........" പാരതന്ത്ര്യവും, പരിതസ്ഥിതിയും വ്രണിതമാക്കിയ ആ ഹൃദയത്തിന്റെ ഞരക്കവും, ഒരു നവലോകത്തിന്റെ വിശാലവിഹായസ്സിലേക്ക് ചിറകു വിരുത്താനുള്ള വെമ്പലുമല്ലേ നാമതിൽ കേൾക്കുന്നത്! ഈ പുരോഗതിയിലേക്കുള്ള പ്രയാണത്തിൽ വിലങ്ങുതടിയായി നില്ക്കുന്ന സകലത്തിന്റെയും നേരെ അദ്ദേഹം, തന്റെ നിശിതമായ തൂലികാഖഡ്ഗം ചുഴറ്റുകയാണ് ചെയ്തത്.

മതത്തിന്റെ പേരിൽ മനുഷ്യർ കാട്ടിക്കൂട്ടുന്ന നിരർത്ഥകവും നിന്ദ്യവുമായ ആചാരാനുഷ്ഠാനങ്ങളേയും, അന്ധവിശ്വാസങ്ങളേയും അദ്ദേഹം ശക്തിയായി എതിർത്തു. ജപമാലയും, ജപമുറയുമായിക്കഴിയുന്ന "ഭക്തന്മാരോ"ട് അദ്ദേഹം ആദ്യമായി ഉൽബോധിപ്പിച്ചത്: "സ്രഷ്ടാവിനെ പഠിക്കുന്നതിന് സൃഷ്ടിയെ ആരായുക; സ്രഷ്ടാവിനെ അറിയുന്നതിന് മനുഷ്യനെ അറിയുക" എന്നായിരുന്നു. കണ്ണടച്ചിരുന്നു കാലംകളയാനല്ല, സങ്കടപ്പെടുന്നവരിൽ സഹതപിക്കാനാണ്—കഷ്ടപ്പെടുന്നവന്റെ കണ്ണീരു തുടയ്ക്കാൻ ജനമദ്ധ്യത്തിലേക്കിറങ്ങാനാണ്—അവരെ—ടാഗോറിനെപ്പോലെ—അദ്ദേഹവും ആഹ്വാനംചെയ്യുന്നത്. എന്നാലും, ആത്മാവിന്റെ ചൈതന്യത്തിൽ പരിപൂർണ്ണവിശ്വാസിയായിരുന്ന ഇഖ്ബാൽ മതത്തിൽ ഗാഢമായി വിശ്വസിച്ചിരുന്നു.

പക്ഷെ, അത് പൗരോഹിത്യത്തിന്റെ പിടിയിലമർന്ന് പരുപരുത്ത, അന്ധമായ മതമായിരുന്നില്ല; ശാസ്ത്രത്തിന്റെ വെളിച്ചത്തിൽനിന്നും വെകിളിപിടിച്ചോടുന്ന മതമായിരുന്നില്ല; മനുഷ്യരാശിയുടെ പുരോഗതിയുടെ മുൻപിൽ വിലങ്ങടിച്ചു നില്ക്കുന്ന മതമായിരുന്നില്ല; പ്രത്യുത—മനുഷ്യന് വളരാനും, വ്യക്തിത്വം വികസിക്കാനും സ്വാതന്ത്ര്യം നല്കുന്ന, സർവ്വസാഹോദര്യത്തിലും സമത്വത്തിലും സത്യത്തിലും അധിഷ്ഠിതമായ മതമായിരുന്നു അത്.

"കേവലം ജഡികമോ, മാംസനിഷ്ഠമോ ആയ ആദർശങ്ങളും, വീക്ഷണങ്ങളുംകൊണ്ട് ജീവിതം വികസിക്കുകയില്ലെന്നും, യഥാർത്ഥമായ മനുഷ്യപുരോഗതിയും, ശാന്തിയും സൌഖ്യവും ആത്മാവിന്റെ അന്തർല്ലീനമായ ശക്തിവിശേഷങ്ങളുടെ പരിപോഷണത്തിലാണ് അടങ്ങിയിരിക്കുന്നത്" എന്നും വിശ്വസിക്കുന്ന മുഹമ്മദ് ഇഖ്ബാൽ "മനുഷ്യന്റെ ഉദരത്തിൽനിന്നാണ് ജീവിതത്തിന്റെ പ്രേരണ വികസിക്കുന്നത്" എന്ന ഭൗതികതത്വശാസ്ത്രവുമായി യോജിക്കുന്നില്ല. സാമ്രാജ്യത്വത്തിന്റെ ബദ്ധശത്രുവായ അദ്ദേഹത്തിന്റെ അഭിപ്രായത്തിൽ, മനുഷ്യനെ മനുഷ്യൻ 'ആട്ടിൻപററ'മാക്കി ചൂഷണംചെയ്ത് രക്തം ഊററിക്കുടിക്കുന്നതാണ് ഇംപീരിയലിസം: മൂലധനം പ്രയത്നത്തിന്റെ സിരകളിൽനിന്നും ജീവിതരക്തം വലിച്ചെടുക്കുവാനുള്ള ഒരു സൂത്രമാണ്." ചുരുക്കത്തിൽ അദ്ദേഹത്തിന്റെ ആദർശം ഉദരത്തെപ്പററി ചിന്തിക്കുമ്പോൾ, ആത്മാവിനെ മറക്കാതിരിക്കണമെന്നതാണ്; അഥവാ—ലൌകികവും ആത്മീയവുമായ ഉൽക്കർഷത്തിന്റെ ഒന്നിച്ചുള്ള ഉയർത്തെഴുന്നേല്പാണ് അദ്ദേഹത്തിന്റെ ലക്ഷ്യം.

കരയുന്നവരിൽ കരളുരുകുന്ന അദ്ദേഹത്തിന്റെ കവിതയിൽ ഒട്ടിയ വയറുമായി വിലപിക്കുന്ന ഒരു വേലക്കാരനെക്കൊണ്ട് പറയിപ്പിക്കുകയാണ്:—

‘‘........കീറപ്പഴന്തുണികൊണ്ട് നാണം മറച്ച്, വാടകയ്ക്കു വാങ്ങിയ ഒരടിമയെപ്പോലെ ഞാൻ വേലയെടുക്കുന്നു: അലസനായ ഒരു യജമാനനു വേണ്ടി. അയാളെ പട്ടുവസ്ത്രം അണിയിക്കുന്നതിനുവേണ്ടി!......ഭരണാധികാരിയുടെ ശോണരക്താങ്കിതമായ മുദ്ര: അതെന്റെ വിയർപ്പുതുള്ളികൾ വിലകൊടുത്തു വാങ്ങിയതാണ്; എന്റെ പിഞ്ചുപൈതങ്ങളുടെ കണ്ണീർക്കണങ്ങളാൽ അയാളുടെ കുതിരയെ മണിഭൂഷണമണിയിച്ചിട്ടുണ്ട്............’’

കർഷകരുടെ കഷ്ടപ്പാടിൽ കണ്ണു നിറയുന്ന ആ ദീനദയാലു ‘‘ദൈവദൂതന്മാരോടു ദൈവത്തിന്റെ കല്പന’’ എന്ന കവിതയിൽ ദൂതന്മാരോട് ദൈവം ആജ്ഞാപിക്കുന്നതായിപ്പറയുന്നു:—

‘‘............കർഷകന് അഹോവൃത്തിക്കുള്ള വക നേടുവാൻ കഴിയാത്തതായി എതെങ്കിലുമൊരു വയലുണ്ടെങ്കിൽ, കരിച്ചുകളയുക: ആ വയലിലെ അവസാനപുൽക്കൊടിപോലും........എന്തിനാണ് ഇങ്ങിനെയൊരു യവനിക, സ്രഷ്ടാവിന്റെയും സൃഷ്ടിയുടേയുമിടയ്ക്കു...........?’’

ചൂഷകന്മാർക്കും സ്വേച്ഛാധിപതികൾക്കും അദ്ദേഹത്തിനു നല്ലൊന്നൊരു താക്കീതുണ്ട്: ദൂതന്മാരോട് ദൈവം കല്പിക്കുന്നതായി അദ്ദേഹം തുടർന്നു പറയുകയാണ്:—

‘‘..........പോവുക, എന്റെ പ്രപഞ്ചത്തിലുള്ള പാവങ്ങളെയാകമാനം വിളിച്ചുണർത്തുക, പോവുക. ധനപതിമാരുടെ മണിപ്രാസാദങ്ങളെയെല്ലാം വിറപ്പിക്കുക; വിശ്വാസത്തിന്റെ തീജ്വാലയാൽ അടിമകളുടെ ജീവരക്തം തിളയ്ക്കട്ടെ!........ശക്തിമാനായ കഴുകനോട് കൊച്ചു കുരുവി പടപൊരുതട്ടെ! പ്രഖ്യാപിക്കുക—ജനങ്ങളുടെ ആധിപത്യം വരുമെന്ന്!........നൂററാണ്ടുകളായി നിലനില്ക്കുന്ന ദുശ്ശാസനത്തിന്റെ ലാഞ്ഛനകൾപോലും അടിച്ചുകററപ്പെടുമെന്ന്............!’’

സമത്വത്തിലും സ്വാതന്ത്ര്യത്തിലും വിശ്വസിക്കുന്ന, സമത്വസുന്ദരവും ആദർശസുരഭിലവുമായ ഒരു പുതുലോകം പണിയാൻ വെമ്പിയ ആ വിശ്വപൗരന്ന് അടിമത്വം അസഹനീയമായിരുന്നു. അടിമലോകത്തിന്റെ അഭേദ്യമായ ഭാഗമെന്ന നിലയിൽ—സ്വദേശമെന്നതിനു പുറമെ - ഭാരതത്തിലെ വൈദേശിക മേധാവിത്വത്തോട് അന്ത്യം വരെ അദ്ദേഹം അടരാടി; സിരകളെ ചൂടുപിടിപ്പിക്കുന്ന,—വായനക്കാരെ ആവേശഭരിതരാക്കുന്ന—ദേശാഭിമാനോജ്വലമായ അദ്ദേഹത്തിന്റെ സ്വാതന്ത്ര്യവിപ്ലവഗാനങ്ങൾ സഹയോദ്ധാക്കളിൽ സഹനശക്തിയും ആത്മവിശ്വാസവും പകർന്നുകൊടുത്തു.

അങ്ങനെ നമ്മുടെ സ്വാതന്ത്ര്യപ്രസ്ഥാനത്തിന് നിസ്തുല്യവും നിസ്തന്ദ്രവുമായ സേവനം നല്കിയ—അവശരുടെയും അധഃസ്ഥിതരുടെയും ഹൃദയങ്ങളിൽ ആവേശത്തിന്റെയും ആശ്വാസത്തിന്റെയും കിരണങ്ങൾ വിതറിക്കൊണ്ടിരുന്ന—ആ പൊൻതാരം പൊലിഞ്ഞപ്പോൾ പണ്ഡിററ് നെഹറു പറഞ്ഞു: ‘‘ഇഖ്ബാലിന്റെ നിര്യാണത്തിൽ ഭാരതത്തിൽ ജാജ്വല്യമാനമായ ഒരു താരമാണ നഷ്ടപ്പെട്ട’’തെന്ന്. അദ്ദേഹത്തിന്റെ സേവനങ്ങളെ അനുസ്മരിച്ചപ്പോൾ അദ്ദേഹം പറഞ്ഞത് : ‘‘തന്നെ അത്യഗാധമായി സ്പർശിച്ചത് ഇൻഡ്യൻസ്വാതന്ത്ര്യസമരത്തിന്റെ നേർക്ക് ഇഖ്ബാൽ പ്രകാശിപ്പിച്ച കൂർമ്മബുദ്ധിയും അനുഭാവവു മാണെ’’ന്നാണ്.

അടിമത്വത്തിന്റെ നേരെ ആക്രമണം നടത്തി, അവശതകളോടും അസമത്വങ്ങളോടും അടരാടിയ ഭാരതീയർക്കും, അവശലോകത്തിനാകമാനവും, ആ കവിപുംഗവനു നല്ലൊന്നൊരു സന്ദേശമുണ്ട്:—

‘‘............നിങ്ങൾ തിരകളുടെ നാദങ്ങളായിരിക്കാതെ സമുദ്രത്തിന്റെ ഇരമ്പലായിരിക്കുവിൻ, മലർ എന്ന നിലവിട്ടു മലർവാടിയായി വികസിക്കുവിൻ, നിങ്ങൾ മണൽത്തരികളായിരിക്കാതെ ഒരു മഹാസഹാറയായി വ്യാപിക്കുവിൻ!..........അന്യന്റെ ചവിട്ടടിയിൽപെട്ടു മറഞ്ഞുപോകാതിരിക്കുവാൻ നിങ്ങൾ മഹാ പർവ്വതമായി ഉയർന്നു നില്ക്കുവിൻ........!! എന്നതാണത്.